

Stjørdal kommune

ÅRSRAPPORT 2020

Stjørdal kommune
26.03.21

Innholdsfortegnelse

1	KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR 2020	4
2	MÅLOPPNÅELSE 2020 OG SÆRSKILTE FORHOLD	5
2.1	Visjon og verdier Stjørdal kommune	5
2.2	Prioriterte vedtatte mål for 2020– resultatvurdering	5
2.2.1	Hovedmål	5
2.2.2	Særlig prioriterte mål for 2020 resultatvurdering:	6
2.3	Samarbeidet i Værnesregionen	7
2.3.1	oversikt samarbeidet i Værnesregionen	8
2.4	Interkommunalt samarbeid – Midt-Trøndelag regionråd	8
3	ØKONOMI	9
3.1	Hovedtall for driftsregnskap 2020 (tall i tusen kroner)	9
3.1.1	Selvkostområdene	10
3.2	Driftsresultat 2020 på ansvarsområder	11
3.2.1	Kommunedirektør, økonomi, HR- og innovasjonsenhet	11
3.2.2	Oppvekst	13
3.2.3	Omsorg	16
3.2.4	Teknisk	17
3.2.5	Kirker og øvrige ansvarsområder	19
3.2.6	Politisk	20
3.2.7	Kultur	20
3.2.8	Værnesregionen	21
3.2.9	Finans	22
3.3	Inntektsutvikling	23
3.4	Kostnadsutvikling	25
3.5	Utvikling av kapitalutgiftene	27
3.6	Investeringer	28
3.6.1	Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen kroner)	28
3.6.2	De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner)	29
3.7	Fond	29
3.7.1	Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)	29
3.7.2	Oversikt bundne fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner)	30
3.8	KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år)	31
3.9	Obligatoriske regnskapsskjema	32
3.10	Oversikt balansen	33
4	STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON	34
4.1	Organisasjonskart – administrativ organisering	34

4.2 Ansatte	34
4.2.1 Heltid.....	35
4.2.2 Ansattes alder og seniorpolitikk.....	36
4.2.3 Sykefravær	37
4.3 Likestilling.....	39
4.4 HMS.....	41
4.5 Kvalitetsarbeid.....	41
4.5.1 Kvalitetssystem	41
4.5.2 Skademeldinger.....	42
4.6 Arbeidsmiljøutvalget	43
4.7 AKAN	44
4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer.....	44
4.9 Lederutvikling.....	44
4.10 Nyskaping og digitalisering.....	45
4.11 Omdømmebygging.....	45
4.12 Etikk.....	46
5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE.....	47
5.1 Befolkningsutvikling.....	47
5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune	48
5.3 FOLKEHELSE	48
5.3.1 Folkehelsearbeid	48
5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid	49
5.4.1 Smittevern.....	49
5.4.2 Miljørettet helsevern	50
5.4.3 Helsemessig beredskap.....	50
5.5 Miljøstatus 2020	50
5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur.....	50
5.5.2 Natur og ressursforvaltning.....	50
5.5.3 Avløp og utslipp.....	51
5.5.4 Bygg, energi og transport.....	51

Kommunedirektørens kommentar 2020

Kommunedirektør: Tor Jakob Reitan

2020 ble et eksepsjonelt år fordi vi fikk utbrudd av covid 19 i mars med påfølgende pandemi og som preget året vesentlig. Pandemien har medført store utfordringer for både næringslivet og for våre tjenesteleveranser. Ikke minst har våre institusjoner, skoler og barnehager hatt betydelige utfordringer, og det er her utvist stor innsats og kreativitet for å forebygge smitte og for å få driften til å gå. En årsrapport for 2020 kan heller ikke unnlate å nevne vårt fantastiske smittesporingsteam og testapparat som har jobbet dag og natt deler av året.

I 2020 ble omorganiseringsprosjektet Vi2030 startet opp. Dette har som mål å gjøre oss ytterligere kostnadseffektive ved å styrke kjernevirksomheten og gjøre våre tjenester enda mere sømløse og nyttige for våre brukere. Det er utvist stor omstillingsvilje med betydelig innsats fra ledere, ansatte og ikke minst tillitsvalgte. Kommunedirektøren besluttet i november en ny organisasjonsstruktur, som bl a innebærer at kommunedirektørens ledergruppe skal redusere fra 7 til 4, og som skal være operativ fra 1.6.2021.

Det har i året som har gått vært stor aktivitet innenfor byggeprosjekter hvor f eks Hegra barneskole ble slutført, Fossila omsorgssenter ble iverksatt og Helsehuset som var stort sett ferdigbygd ved årsskifte. Også i 2020 var Stjørdal vertskommune for Værnesregionen, og det ble satt i gang flere endringer for å styrke samarbeidet både strategisk og operativt med fokus på utvikling.

Økonomistyring under stor usikkerhet under pandemi har vært en utfordring i 2020. Kostnadskontroll og lave netto finanskostnader ga oss et godt resultat, og dette er ønsket sett i forhold til behovet for økt handlingsrom i fremtiden. Vi hadde en samlet omsetning på kr 2 313 mill og vi leverte et netto driftsresultat på 134 mill. Når vi korrigerer for SIO og NTE, fikk vi et netto driftsresultat reelt på 79,4 mill som fortsatt gir en resultatgrad på 3,4%. Positivt resultat gir økt handlingsrom fremover gjennom økt disposisjonsfond og muligheter for fullfinansiering av flere betydelige byggeprosjekter.

De politiske målsetningene om å bygge en by i sentrum, ta hele kommune i bruk, ha orden i økonomien, og være en foregangskommune innenfor klima og miljø har vært styrende for administrasjonens arbeid også i 2020. De etatsvise rapportene gir en god oversikt over hvilke tiltak vi har jobbet med, og hvilke resultater som er levert i løpet av året.

Kommunedirektøren vil avslutningsvis takke alle medarbeidere og politikere for samarbeidet i året som har gått.

Stjørdal, 18. mars 2021

Tor Jakob Reitan
Kommunedirektør

2 MÅLOPPNÅELSE 2020 OG SÆRSKILTE FORHOLD

2.1 Visjon og verdier Stjørdal kommune

Et godt valg for fremtida

Våre verdier: Annerledes – raus – aktiv - miljøvennlig

2.2 Prioriterte vedtatte mål for 2020- resultatvurdering

Vedtatte mål står i kursiv.

2.2.1 Hovedmål

A: Ta hele kommunen i bruk, gjennom målrettet arbeid og tiltak som bidrar til vekst og tilflytting i alle dets lokalsamfunn.

For å lykkes med denne målsettingen er det viktig at det arbeides kontinuerlig med å legge til rette for at det skal være attraktivt å bosette seg i alle lokalsamfunn. Spredning av folketallsveksten, og bedre utnyttelse av kommunal infrastruktur i alle deler av kommunen, bidrar til bedre kommuneøkonomi og lavere investeringsvolum. Arbeidet med å tilrettelegge for vekst og utvikling i alle deler av kommunen har derfor hatt fokus i alle etater også i 2020. En rekke konkrete mål er oppnådd. Ny Hegra barneskole er tatt i bruk og renovering av Hegra ungdomsskole er under planlegging. Reguleringsplan for grendefelt i Forradal er vedtatt, og prosjektering av feltet er snart fullført. Flere tiltak fremkommer i etatsdelen.

B: Bygge en by i sentrum, gjennom fortetting, forsert og effektivt planarbeid, samt en utviklingsorientert holdning ovenfor næringslivet.

Planlegging og tilrettelegging for videre utbygging og utvikling av sentrum er en stor og viktig oppgave. I løpet av 2020 er det gjennomført flere tiltak som i sum skal legge til rette for en positiv og god byutvikling. Nytt helsehus ble ferdigstilt, og planlegging av Halsen barneskole og basishall er påbegynt. Oppgradering av Øverlands Minde før NM i friidrett i 2022 er igangsatt. Det ble solgt tomt for etablering av hotell på Tangen i tilknytning til Nord Universitet, og regulering av næringsarealer på Evja og Tønsåsen ble vedtatt. For ytterligere tiltak henvises det til etatsdelen.

C: Ha orden i økonomien gjennom overholdelse av tildelte budsjетtrammer, uten innføring av eiendomsskatt, og levere gode tjenester innenfor disse.

God kostnadskontroll samtidig med økte inntekter og lave netto finanskostnader ga et rekordhøyt resultat i 2020. Netto driftsresultat på 134 mill er over 5,8 % av de samlede driftsinntektene og er særdeles positivt. Årets budsjettavvik ble på 43 mill. (tidligere regnskapsmessig resultat), og viser at tildelte budsjетtrammer overholdes. Det vises til kapittel 3 for grundig redegjørelse.

D: Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Stjørdal kommune har i 2020 hatt fokus på å sette klima- og miljøarbeidet i system. Dette med mål om at hensynet til klima- og miljø blir ivaretatt i alle planer og aktiviteter. Klima- og miljøforum er reetablert, og kommunens første klima- og miljøbudsjett ble vedtatt. Mål og strategier for klima- og miljø er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2033. Arbeidet med klima- og miljøplan er godt i gang, kartlegging og verdsetting av friområder er ferdigstilt og kommunedelplan for naturmangfold er påstartet. Kommunen er pilot i «Prosjekt klimatilpasning – fra kartlegging til tiltaksplaner - små og mellomstore kommuner i Trøndelag». Som del av dette prosjektet er det utarbeidet klimasårbarhetsanalyse av kommunen. Kommunen deltar i flere utviklingsprosjekter i samarbeid med andre offentlige og private aktører, eksempelvis «Folkets fotavtrykk» og «Veikart for grønn konkurransekraft i norske kommuner og regioner». Fra Miljøpakken har kommunen utløst plan og prosjektmidler for 2 mill. kr som kan benyttes i 2021.

Det er gjennomført flere små og store klima- og miljøtiltak i kommunen, jfr. beskrivelse i etatsdelene og kap 5.5. Her kan nevnes ferdigstilling av Hegra barneskole og Stjørdal helsehus. Begge byggene er passivhus, energimerket A og klassifisert «Very good» i sertifiseringsordningen BREEAM-NOR. Det er innvilget «grønn lånerente» ved finansieringen. Restaurering av habitat/økosystem med 450 m vannløp og flommarkskog ved Flormelen er utført i 2020. Kommunen har montert ladepunkter på Skatval-, Hegra- og Lånke bosenter, og det er gått til innkjøp av 10 el-sykler og 9 el- og hybridbiler.

2.2.2 Særlig prioriterte mål for 2020 resultatvurdering:

1: Øke heltidsandelen blant ansatte i Stjørdal kommune

Per 31.12.20 hadde kommunen 8 færre fast ansatte enn samme tid året før. 37 flere kvinner jobbet i heltidsstilling i 31.12.20. En mann mindre jobbet heltid, økningen fra 2019 utgjør dermed 36 flere medarbeidere i heltidsstilling.

I mai 2020 fikk Stjørdal kommune sin første handlingsplan for heltidskultur, et veiskille for en satsing på flere store og hele stillinger. Vi ønsker en kvalitetskultur som gir brukerne gode tjenester og medarbeiderne størst mulig stilling i forhold til arbeidsevnen.

I 2020 jobbet kommunen aktivt med å tilby 100 % stillinger ved utlysninger av ledige stillinger, og lyse ut deltidsandeler internt for at flere medarbeidere kunne øke stillingsandel. Her har både ledere, tillitsvalgte og HR-enheten gjort en god innsats. Se mer om arbeidet i kapittelet om heltidskultur senere i årsrapporten.

2: Redusere totalkostnadene for økonomisk sosialhjelp i tråd med egenfastsatt målbilde

NAV Værnes har hatt høyt trykk på arbeidet med tiltak for å motvirke kostnadsutviklingen. I tråd med årsrapport for 2019 hadde tjenesten, frem til mars 2020, mer fokus på tiltakene fremfor analysearbeid. Covid-19 har imidlertid medført noe forsinket fremgang med enkelte av tiltakene, og tjenesten har sett behovet for tett oppfølging av saksmengde, antall brukere og økonomiske implikasjoner som følge av Covid-19. Slik sett førte pandemien til en dreining imot noe mer analysearbeid enn forventet.

Tjenesten har hatt ekstra utgifter knyttet til Covid-19 og utbetalinger til enslige mindreårige flyktninger i 2020. Disse utbetalingene er kategorisert. Med fratrekk i disse utgiftene har tjenesten redusert utbetalingene til økonomisk sosialhjelp med kr. 507.000 i 2020 sammenlignet med 2019. Utgiftene til kvalifiseringsprogrammet er økt i 2020.

3: Gjennomgå internkontroll- og rutiner for oppfølging av politiske vedtak

Rutinene rundt oppfølging av politiske vedtak er gjennomgått. I påvente av et mer automatisert system, er det etablert et manuelt oppfølgingssystem for å sikre seg at alle vedtak blir fulgt opp. I løpet av 2020 har Stjørdal kommune kjøpt og tatt i bruk et nytt kvalitetssystem. Dette systemet har en egen modul for oppfølging av politiske vedtak som det er mulig å anskaffe. Kommunedirektøren vil vurdere dette systemet, og eventuelt andre leverandører før endelig anskaffelse. Det er også viktig å få integrert et slik oppfølgingssystem til et nytt sak/arkiv – system for å sikre best mulig funksjonalitet

og automatisering. Anskaffelsesprosessen med nytt sak/arkiv- system er i gang, med en målsetting om implementering høsten 2021.

4: Implementere styringssystemer og oppfølging som sikrer at folk ved henvendelser til Stjørdal kommune mottar god service og får svar

Hver dag får kommunen mange henvendelser fra innbyggerne om mange ulike saker. De fleste av disse henvendelser mottas av Servicetorget eller Dokumentasjonssenteret, som videreformidler til en saksbehandler. Ikke alle som henvender seg til kommunens saksbehandlere er fornøyd med oppfølging av svaret, og vi har fått tilbakemelding om at ikke alle henvendelser besvares. Servicetorget og Dokumentasjonssenteret har innført rutiner for registrering av purringer om svar, samt melding til den ansatte dette angår og dens leder om purringene. Antall purringer har blitt redusert gjennom denne oppfølgingen. I tillegg ble det høsten 2020 gjennomført en brukerundersøkelse for å få kartlagt hvor fornøyd innbyggerne er med kommunens tjenester. Hovedfokus i undersøkelsen var rettet mot etat Teknisk drift, men tilbakemeldingene vi fikk gjennom undersøkelsen er også relatert til de øvrige tjenestene som kommunen tilbyr. Det utarbeides handlingsplaner for å forbedre resultatet.

2.3 Samarbeidet i Værnesregionen

Pandemi har i 2020 påvirket både samspill og styringsmodell i Værnesregionen, men en kombinasjon av fysiske og elektroniske møter har gjort situasjonen tilfredsstillende. Det er i løpet av høsten gjennomført flere møter mellom kommunedirektører/ rådmenn og ordførerne hvor det ble besluttet en tettere og kommunikasjon og møtestruktur i 2021 for å forbedre budsjettprosessen og samspillet generelt.

Ny kommunedirektør i vertskommunen ble tilsatt i slutten av juni, og det ble i løpet av høsten gjort justeringer i organiseringen. Værnesregionen har avviklet det tradisjonelle sekretariat, men lagt et koordineringsansvar på en leder i linjen, koordineringsansvar for VR er Ketil Aas. Hensikten er å få en mer linje nær styring for å sikre at både fagråd og Arbeidsutvalg er operative nok til å ta de riktige sakene til rett tid på en kostnadseffektiv måte..

I 2020 har det vært fokusert på å revitalisere dialog og samhandling i Værnesregionen. Kommunedirektører/ rådmenn møtes månedlig bortsett fra om sommeren og det gjør også ordførere. Fagråd har også regelmessige møter innenfor samarbeidsområdene. Årshjul er utarbeidet og styrer dette.

Det er avholdt møte mellom politisk ledelse, administrativ ledelse og enhetsledere i VR høsten 2020 i tråd med overordnet samarbeidsavtale.

Midt Trøndelag regionråd er lagt ned, og det vil utarbeides forslag til et eget interkommunalt politisk råd for Værnesregionen i 2021.

I 2020 ble det besluttet opprettet interkommunalt brannsamarbeid i Værnesregionen mellom Selbu, Meråker og Stjørdal. Flere kommuner har også blitt med på VR respons som er i vekst og et flaggskip for VR samarbeidet.

2.3.1 oversikt samarbeidet i Værnesregionen

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.b					§28-1.c	
	Administrativt			IKT		Oppvekst	
	Administrativ ressurs	Regnskap, lønn og innføring	Innkjøp	IKT drift inkl. personvern-ombud	IKT investering	Barnevern inkl EM	PPT
Overført fra:							
Stjørdal kommune (kontorkommune)	296	6 533	2 953	20 490	2 189	42 291	9 530
Selbu kommune	95	2 327	601	6 134	746	6 399	1 738
Tydal kommune	62	1 598	213	3 789	420	1 963	555
Meråker kommune	78	0	406	4 996	600	6 697	1 129
Frosta kommune	80	515	431	5 154	617	6 748	1 251
Malvik kommune	196	4 412	0	0	0	0	0
Resultat av overføringer	807	15 385	4 604	40 563	4 572	71 098	14 203
Samarbeidets egne inntekter *	-7	-3 491	-1 154	-12 545	-1 139	-14 045	-2 000
Samarbeidets totale driftsutgifter	814	18 876	5 758	53 108	5 711	85 143	16 203
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	0

Interkommunalt tiltak jf KL § 28	Samarbeid etter 28-1.c							
	NAV/helse/omsorg							
	NAV **	Samfunns- medisinsk enhet	Forvaltnings- kontor	Psykologer barn og unge	Sam- handling	Respons- senter	Legevakt	DMS
Overført fra:								
Stjørdal kommune (kontorkommune)	45 841	2 960	5 943	1 171	240	1 815	8 615	14 878
Selbu kommune	6 345	775	1 406	261	49	395	1 838	2 105
Tydal kommune	2 007	416	662	112	20	163	727	700
Meråker kommune	4 389	969	1 036	187	33	278	1 285	1 405
Frosta kommune	3 580	0	0	196	11	294	0	0
Malvik kommune	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat av overføringer	62 162	4 747	9 047	1 927	353	2 945	12 465	19 088
Samarbeidets egne inntekter *	-7 434	-1 068	-430	0	-550	-2 418	-7 184	-15 540
Samarbeidets totale driftsutgifter	69 596	5 815	9 477	1 927	903	5 363	19 649	34 628
Resultat av virksomheten	0	0	0	0	0	0	0	0

*For VR regnskap/lønn inkluderer dette utfaktureringer for lønn/regnskapstjenester for 2 kirkelige fellesråd, 2 sokn, 6 menighetsråd, interkommunalt arkiv Trøndelag IKS og diverse enkeltoppdrag.

2.4 Interkommunalt samarbeid – Midt-Trøndelag regionråd

Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd (MTR) har ikke hatt noen drift i 2020. Det ble i møte den 18. september 2020 besluttet av en samlet ordførergruppe i Værnesregionen å legge ned MTR. Denne prosessen ble avsluttet 19. mars 2021 etter å ha mottatt bekreftelse fra samtlige medlemskommuner om at de hadde fattet vedtak om å legge ned MTR.

3 ØKONOMI

I en vekstkommune med lave inntekter pr. innbygger er det viktig å planlegge, prioritere og utnytte ressursene på en best mulig måte for innbyggerne. God økonomistyring og planlegging vil være fundamentet for at vekstkommunen Stjørdal skal fremstå som en god samfunnsutvikler og tjenesteprodusent fremover. Betydningen av god soliditet gjennom tilstrekkelig disposisjonsfond synes særs viktig i kriser som for eksempel en pandemi kan forårsake. De finansielle måltallene som ble vedtatt i forkant av 2020 ble oppnådd.

- Netto driftsresultat ble på 5,8 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat ble på rekordhøye 134 mill. Netto driftsresultat korrigert for SIO (46,2 mill. avsatt bundne fond) og utbytte NTE (8,9 mill. avsatt bundne fond) var i 2020 på 79,4 mill. (134,5-55,1 mill.). Dette utgjør 3,4 % av netto driftsresultat. Det finansielle måltallet for korrigert driftsresultat er minimum 1,5 %.
- Netto låneopptak i 2020 (ekskl. selvfinansierende lån) var på 80,1 mill. eller 3,5 % av måltallet på max 5%. Det anbefales at det gjennomsnittlige netto låneopptak ikke overstiger 4 % av driftsinntektene.
- Soliditeten er god. Disposisjonsfond var ved utgangen av 2020 på kr 250 mill. eller 10,8 % av driftsinntektene. Dette er over det finansielle måltallet på 8% av driftsinntektene og vil gi rom for å øke egenfinansiering av investeringer fremover.

3.1 Hovedtall for driftsregnskap 2020 (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2020	Rev. Budsj. 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Sum driftsinntekter	2 313 365	2 165 124	2 071 107	1 977 953
Sum driftsutgifter	2 185 808	2 068 879	1 969 854	1 898 111
Brutto driftsresultat	127 557	96 245	101 253	79 842
Brutto driftsresultat i %	5,5 %	4,4 %	4,9 %	4,0 %
Resultat finans (renter/avdrag)	-111 093	-125 874	-108 255	-119 716
Resultat finans i %	5,2 %	5,8 %	5,2 %	6,0 %
Motpost avskrivninger	118 022	101 136	111 576	101 136
Netto driftsresultat	134 486	71 507	104 573	61 262
Netto driftsresultat i %	5,8 %	3,3 %	5,0 %	3,1 %
Korrigeringer (SIO og NTE-utbytte)	-55 099	-50 000	-45 173	-39 500
Korrigert netto driftsresultat	79 387	21 507	59 400	21 762
Korrigert driftsresultat i %	3,4 %	1,0%	2,9 %	1,1 %

Stjørdal kommunes driftsinntekter endte opp med en samlet inntekt på 2 313 mill. En økning på hele 241,7 mill. sammenlignet med 2019. Driftsutgiftene endte opp med 2 185 mill., noe som tilsvarer en økning på 216 mill. i forhold til 2019. Altså steg inntektssiden eksklusive finans med 26 mill. mer enn kostnadssiden. Nye regnskapsprinsipp knyttet til føring av inntekter og kostnader knyttet til vertskommunesamarbeid og eliminerings gjorde at både inntekter og kostnader økte (170,6 mill.)

Brutto driftsresultat

Driftsinntekter fratrasket driftskostnader inklusive avskrivningskostnader gir brutto driftsresultat. Driftsinntektene viser en vekst på 11,7 % fra 2019 til 2020. Driftsutgiftene inkl. avskrivninger vokser med 11,0 %. På grunnlag av dette økes brutto driftsresultat fra 4,9 % av driftsinntektene i 2019 til 5,5 % i 2020. Som nevnt økte både inntekts- og kostnadssiden på grunn av nye regnskapsprinsipp.

Netto driftsresultat

Hovedårsaken til det solide resultatet er kostnadstilpasninger, lavere netto finanskostnader, god avkastning på likviditet, lavere lønns- og pensjonskostnader, økte statstilskudd pandemi og integreringsområdet, og noe høyere skatteinngang enn antatt i juni. Fravær av negative økonomiske overraskelser gjør at det nå igjen kan meldes rekordresultat. Dette gir et godt grunnlag for videre drift, samtidig som kommunen får økt egenkapital for investeringer fremover.

Netto driftsresultat fremkommer som brutto driftsresultat minus avskrivninger pluss netto finans (avdrag, rentekostnader og rente- og utbytteinntekter). Netto driftsresultat i % (netto driftsresultat/driftsinntekter) ble på 5,8 %. Dette er en økning på 0,8 prosentpoeng fra 2019. I og med at investeringsmoms nå ikke inngår i måltallet har Teknisk beregningsutvalg (TBU) anbefalt at netto driftsresultat skal utgjøre minimum 1,75 % av driftsinntektene. Korrigert netto driftsresultat ble på 3,4 % opp fra 2,9 % i 2019.

Renter og avdrag

Sum eksterne finanstransaksjoner utgjør i praksis netto renter og avdrag. Målt som andel av driftsinntektene er belastningen uendret 2019 til 2020 (5,2%).

3.1.1 Selvkostområdene

Stjørddal kommune har utarbeidet etterkalkyler for betalingstjenester i henhold til Forskrift om beregning av selvkost. Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen, etter hvert regnskapsår, utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil, som eksemplet under viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Stjørddal kommune sine selvkostområder er vann, avløp, slam, feiing, renovasjon og byggesak. Resultat for 2020 vises i tabellen under.

	Resultat 2020				Balansen 2020		
	Inntekt	Kostnad	Overskudd(+) / underskudd (-)	Årets deknings- grad i %	Avsetn(+)/ bruk av (-) fond	Bundet fond pr 31.12.	Regnskaps- messig merforbruk
Vann	27 499	25 339	2 160	108,5 %	2 160	1 928	
Avløp	40 281	36 557	3 724	110,2 %	3 724	0	-1 450
Slam	3 836	4 732	-896	81,1 %	-896	647	
Renovasjon	35 461	34 283	1 178	103,4 %	1 178		-970
Feiing	4 169	4 192	-23	99,5 %	-23	401	
Byggesak	8 023	6 188	1 835	129,7 %	1 835	3 367	

Kommentar: Selvkost for 2020 viser at det avsettes til bundet fond for områdene vann og byggesak, og for vann dekkes underskuddet fra i fjor. Avløp og renovasjon reduserer underskuddet fra tidligere år bl.a. pga. lave kapitalkostnader. For slam og feiing brukes det av fond.

Det vises til vedlagt rapport fra Momentum for detaljer om selvkostområdene.

3.2 Driftsresultat 2020 på ansvarsområder

I dette kapittelet er det en redegjørelse for avvik per gruppeansvar. For mer utfyllende forklaringer henvises det til etatenes og enhetenes årsmeldinger.

3.2.1 Kommunedirektør, økonomi, HR- og innovasjonsenhet

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kommunedirektør inkl Stj.andel adm.ressurs	15 829	-8 001	7 828	7 414	-473	6 941	-887
Økonomi inkl. Stj.andel innkjøp, lønn/regnskap og skatt	17 530	-521	17 009	20 960	-3 178	17 782	773
HR- og innovasjon inkl. Stj.andel VARIT og fellesutg	51 679	-3 839	47 840	54 929	-6 456	48 473	633
Overhead	0	-5 844	-5 844	0	-5 614	-5 614	230
Sum område	85 038	-18 205	66 833	83 303	-15 721	67 582	749

Området viser samlet et mindreforbruk på 0,75 mill. kr per 31.12.20.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 437.000 kr som ekstraordinære kostnader knyttet til utbruddet av Covid-19. Dette er ikke kompensert budsjettmessig for området. Det som ikke kommer fram i tabellen er alle arbeidstimene som er lagt ned i administrasjonen og oppgaver som er nedprioritert grunnet pandemien. Budsjettavviket er fordelt slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Kompensert	SUM
Ansvar: 111 KOMMUNEDIREKTØR	74	0	74
Ansvar: 112 ØKONOMI	0	0	0
Ansvar: 12 HR- OG INNOVASJON	363	0	363
SUM KD, ØKONOMI, HR- OG INNOVASJON	437	0	437

Kommunedirektør inkl. Stj.andel av administrativ ressurs har et merforbruk på ca. 0,9 mill. som knyttes mot rekrutteringsprosess av ny kommunedirektør som ikke var budsjettert, kostnader knyttet til brukerundersøkelse og julegave til ansatte. Både utgiftssiden og inntektssiden er høyere i regnskapet enn budsjett. Forklaringen er at kommunen har hatt ansvar for karantenehotell under pandemien. Utgiftene er i sin helhet blitt refundert fra direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Økonomi inkl. Stj.andel innkjøp, lønn/regnskap og skatt viser et mindreforbruk på 0,8 mill.

Bakgrunnen er økning i utfakturerte tjenester og lavere kostnader på grunn av vakante stillinger ved VR-enheter lønn/regnskap og innkjøp. Lønn/regnskap har fått med Frosta i samarbeidet, og dette slo positivt ut for de andre samarbeidskommunene. VR innkjøp har også hatt med andre kommuner i anbudskonkurranser som gir ekstra inntekter. Det er i tillegg noe reduserte kostnader på kjøp av varer og tjenester som kan tilskrives covid-19.

HR- og innovasjon inkludert Stj. andel av VARIT og fellesutgifter viser et mindreforbruk på 0,6 mill. Mindreforbruket kan i hovedsak knyttes til Stjørdal andel av VARIT som hadde et mindreforbruk på 673.000 kr. VARIT fikk bl.a. tilført eksterne prosjektmidler som ikke var kjent i budsjettprosessen. De andre områdene under HR- og innovasjon viser bl.a. reduserte kostnader til opplæring og mindre kjøpte tjenester enn budsjett grunnet pandemien. Samtidig bruker området tid på å tilpasse seg budsjettkrav som er satt til omorganiseringsprosjektet fra personal til HR, og har i 2020 hatt merforbruk knyttet til lønnsutgifter korrigert for sykepengerefusjon.

3.2.2 Oppvekst

Beløp oppgitt i 1000	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	5 140	-161	4 979	5 315	-48	5 267	288
Grunnskole	319 835	-40 536	279 299	295 513	-18 567	276 946	-2 352
SFO	18 422	-11 160	7 262	19 374	-12 175	7 199	-62
Integrering	36 458	-11 842	24 616	38 878	-8 345	30 533	5 917
Barnehager	220 149	-30 890	189 259	203 394	-18 867	184 527	-4 732
Barnehager, Spes.ped.	21 498	-2 091	19 407	17 978	-1 039	16 939	-2 468
Barnevern, Stj.andel	50 049	-751	49 298	40 787	200	40 987	-8 311
PPT, Stj.andel	9 898	0	9 898	11 030	2	11 032	1 134
Barn og ungdom	7 562	-1 417	6 145	7 647	-592	7 055	910
Sum etat	689 011	-98 848	590 163	639 916	-59 431	580 485	-9 677

Samlet sett viser Etat Oppvekst et merforbruk på 9,68 mill.kr per 31.12.20. Herav er 3,422 mill.kr avviket direkte knyttet til utbruddet av Covid-19.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 7,961 mill.kr som ekstraordinære kostnader og som tapte inntekter knyttet til utbruddet av Covid-19. Herav er 4,539 mill.kr tilført oppvekst i form av kompensert fra staten i forbindelse med tapte foreldrebetaling i barnehagene og i SFO. Budsjettavviket er fordelt slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Kompensert	Netto avvik
Ansvar: 211 ETATSADM.	58		58
Ansvar: 222 GRUNNSKOLEN	1 138		1 138
Ansvar: 223 SFO	1 599	1 519	80
Ansvar: 224 VOKSENOPPLÆRING	1		1
Ansvar: 225 VOKSENOPPL. INNVAND./FLYKTN.	1		1
Ansvar: 226 INTEGRERING	32		32
Ansvar: 227 BARNEHAGER	5 316	3 020	2 296
Ansvar: 238 STJØRDALS ANDEL AV BARNEVERN	874		874
Ansvar: 262 BARN OG UNGDOM	-1 058		-1 058
SUM Etat OPPVEKST	7 961	4 539	3 422

Etatsadministrasjonen viser ved utgangen av året et mindreforbruk på 288.000 kr. Avviket skyldes ubrukte midler til et Værnesregion-prosjekt Meråker kommune organiserer, refusjon i forbindelse med sykefravær det ikke er satt i vikar for og generelt noe lavere forbruk av driftsutgifter pga. pandemien. Ekstraordinære kostnader knyttet til pandemien er økte lønnsmidler.

Grunnskolen med SFO viser et negativt avvik på 2.414.000 kr. Herav er 1.138.000 kr knyttet til pandemien. Dette er hovedsakelig innleie av ekstra ressurser i forhold til gruppeinndeling, vikarutgifter og rengjøringsmidler. Resterende avvik skyldes merforbruk i barneskolene, og økt behov for spesialpedagogisk hjelp i private skoler. Gjennom året har rektorene rapportert om mye atferdsproblematikk, der elever med ulike typer vansker i både skole og SFO krever god voksentetthet

for å opprettholde et godt læringsmiljø. Rapporten fra GSI 2019/2020 viste at kommunen i sum innfridde lærernormen, mens GSI-tallene per oktober 2020 viste at de fleste skolene driftes innenfor lærernormen foruten tre skoler som viste avvik med til sammen 2,9 årsverk.

I juli ble det mottatt 606.000 kr i tilskudd fra Utdanningsdirektoratet knyttet til at sårbare barn og unge skal kunne ta igjen tapt progresjon og for å forhindre frafall i skolen i forbindelse med virusutbruddet. Etaten har valgt å knytte disse midlene opp mot minoritetsspråklige elever, der tiltak ble satt i gang før jul og vil fortsette utover våren 2021.

Integrering viser et mindreforbruk på 5.917.000 kr. Fra 2020 ble tidligere ansatte i flyktningetjenesten, EM-team (som var underlagt barnevern) og Stjørdal voksenopplæringssenter samlet til en enhet. Enheten har gjennom året, arbeidet målrettet for å etablere en sammensveiset tjeneste innen bosetting, kvalifisering og kompetansehevende tiltak, i tett samarbeid med integreringsteamet i NAV.

Budsjettavviket skyldes i hovedsak lavere utbetalinger av introduksjonsstønad, lavere utgiftsnivå knyttet til tiltak og et mindreforbruk innen etableringskostnader i bolig, enn budsjettet. Antall bosatte i 2020 gjennomføres etter plan/anmodning, men forsinket bosetting på grunn av pandemien har ført til færre deltagere i introduksjonsprogram enn planlagt i starten av året. Dette vil medføre økt antall deltakere på introduksjonsprogrammet i 2021, enn ved en normalsituasjon. For å dekke ekstraordinære utgifter i forbindelse med virusutbruddet har kommunen mottatt 1.729.000 kr for å tilby utvidet introduksjonsprogram for deltagere som har startet opp før 1.1.19, og 799.000 kr i ekstra tilskuddsmidler for å tilby utvidet norskopplæring for voksne innvandrere. Begge tilskuddene har til hensikt å redusere negative konsekvenser av virusutbruddet og pga. sent mottak overføres midlene til våren 2021 hvor styrkingstiltak og tilrettelegging er satt i gang.

Barnehageområdet viser et negativt avvik på 7.200.000 kr ved årets slutt. Herav er 824.000 kr av merforbruket knyttet til virusutbruddet.

Regnskapet for barnehageområdet viser at det i 2020 har vært flere barn med barnehageplass i kommunen enn budsjettet utgiftsramme, dette utgjør ca. 4,7 mill.kr. Merforbruket er knyttet til gjennomsnitt 20 flere barn med tildelt plass enn det er budsjett ramme for, tapt foreldrebetaling i forbindelse med virusutbruddet utover kompensasjon fra staten, og høye utgifter til vedtak om tilrettelagt spesialpedagogisk hjelp og barnehage tilbud for barn med nedsatt funksjonsevne. Kommunale barnehager har i 2020 driftet innenfor pedagog- og bemanningsnorm, og selv med ekstraordinære pandemikostnader viser de et samlet mindreforbruk på kr 833.000 kr i hht. budsjett ramme. Området for tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehagene viser et merforbruk på 2,5 mill.kr i forhold til budsjett. Styrkingstilbud til barnehagebarn omfatter både barn med behov for spesialpedagogisk hjelp, tilrettelegging grunnet nedsatt funksjonsevne og språkstimulering.

Netto ekstraordinære utgifter knyttet til pandemien, 824 000 kr, er knyttet til innleie av vikarer, ekstra innleie av ressurser i forbindelse med gruppeinndelinger, og tapt foreldrebetaling utover kompensasjon fra staten.

Stjørdals andel av Barnevern. Ved utgangen av året viser området et regnskapsmessig merforbruk på 8.311.000 kr av en budsjett ramme på 41 mill.kr. Herav er 847.000 kr bokført som kjente merkostnader i forbindelse med virusutbruddet. (Selv rapporterer tjenesten med et merforbruk på 7,8 mill.kr som Stjørdals andel. Dette skyldes at det er en differanse mellom VR-budsjettet og etatens avsetning).

Administrasjons- og juridiske kostnader viser et merforbruk på 1.149.000 kr. Merforbruket skyldes i hovedsak merforbruk juridiske tjenester og innleie av konsulentbistand (frem til og med mai 2020) i forbindelse med nødvendig bistand til saksbehandlingsoppgaver, primært undersøkelser etter barnevernloven. Dette på grunn av for lite ansattressurs kombinert med høy sykmeldingsprosent. Juridisk sett har tjenesten behandlet totalt 29 saker for Stjørdal kommune i 2020, mot 27 i 2019. Ni saker har havnet i Fylkesnemnda og fire i saker i Tingretten, mot 12 og fire saker i 2019.

Det har vært en økning i antall barn med økonomiske tiltak i hjemmet fra 2019 til 2020. Merforbruket på 3.196.000 kr skyldes en betydelig økning i antall barn med økonomiske tiltak. Merforbruket inkluderer også 700.000 kr for bruk av ledig ressurs fra enhet Barn og ungdom under pandemien. Merforbruket på 3.553.000 kr skyldes økt kjøp av tjenester fra staten (barn/ungdom i institusjon), og økte forsterkninger i fosterhjem.

Antall barn	01.01. Budsjett	01.01. Regnskap	31.12.Regnskap
Plassert	60	73	70
<i>Herav institusjon</i>	5	11	11
<i>Herav ettervern</i>	12	12	13

Det har vært unntakstilstand og nødvendig med tydelig prioritering av oppgaver for barneverntjenesten i 2020. Fra å ha et stabilt meldingstall for våren eskalerte i meldinger høsten 2020, og det har vært en økning i alvorlighet i sakene. Dette kombinert med en vanskeligere arbeidssituasjon for den enkelte på grunn av nødvendigheten av å sikre smitteverntiltak. Det har vært behov for jevnlig avveininger mellom smittevern og barnevern for ledelsen. Ekstraordinære utgifter knyttet til pandemien er hovedsakelig økte utgifter med gjennomføring av tiltak i hjemmet gjennomført av enhet Barn og ungdom, og påløpt overtidsutbetalinger da tjenesten selv har gjennomført *uttrykninger* som normalt barnevernsvakta i Trondheim gjør i en normalsituasjon.

Stjørdals andel av PPT viser et mindreforbruk på 1.134.000 kr. Avviket er i hovedsak knyttet til sykefravær og vakanser det ikke er leid inn ressurser for. (Selv rapporterer tjenesten med et mindreforbruk på 1.261.000 kr som Stjørdals andel. Dette skyldes at det er en differanse mellom VR-budsjettet og etatens avsetning, og at en prosjektstilling er holdt utenom VR-samarbeidet).

Barn og ungdom viser et mindreforbruk på 910.000 kr. Det positive avviket skyldes at tjenesten har leid ut flere ansatte til barnevernstjenesten under pandemien i forbindelse med barneverns behov for styrking av undersøkelses og kartleggingsteamet. Ressurser fra familieteamet og ungdomskontakten har i perioden medio mai og ut året vært omdisponert til å jobbe med hjelpetiltak for Værnesregionen barneverntjeneste. Familieteamet avsluttet alle sine saker i mai, til sammen 53 familier, for å jobbe med hjelpetiltak for barnevern. Medio september hadde tjenesten løpende hjelpetiltak i 54 familier. Det har vært flere barn per familie og sakene er sett på som komplekse og sammensatte. Mange av disse sakene vil ikke bli avsluttet før i første halvår 2021. Omdisponeringen har gjort at enheten i en periode har hatt redusert kapasitet på lavterskel.

3.2.3 Omsorg

Beløp oppgitt i 1000	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	127 534	-525 796	-398 264	109 895	-513 343	-403 448	-5 185
Institusjon og demens	118 310	-44 895	73 414	114 893	-39 092	75 801	2 387
Hjemmetjenester	186 453	-27 430	159 023	181 740	-20 238	161 502	2 479
Bolig- og miljøarbeid	119 413	-8 433	110 980	125 249	-10 639	114 610	3 629
Forebyggende enhet	111 377	-28 163	83 214	95 436	-14 798	80 638	-2 576
VR DMS, Stj. andel	15 321	0	15 321	15 713	0	15 713	392
VR NAV, Stj.andel	46 426	-438	45 988	45 134	-4 029	41 106	-4 883
VR Forvaltning, Stj. andel	5 943	0	5 943	5 740	0	5 740	-203
VR Legevakt, Stj. andel	8 615	0	8 615	9 260	0	9 260	646
VR Psykologer, Stj. andel	1 171	0	1 171	1 250	0	1 250	79
VR Respons, Stj. andel	1 815	0	1 815	2 109	75	2 184	369
VR Samhandling, Stj. andel	240	0	240	472	-94	377	138
Sum etat OMSORG	742 618	-635 155	107 460	706 891	-602 158	104 733	-2 728

Etat omsorg har siden 1. mai 2016 vært deltagerkommune i det statlige prosjektet SIO, som innebærer en overgang fra rammefinansiering til stykkprisfinansiering av omsorgstjenester. Inntektene av dette prosjektet er for enkelhets skyld samlet på **etatsadministrasjonen**. Et tjenestevolum utover budsjett gir avvik både på inntekts- og utgiftssiden.

Virksomhetene er i 2020 budsjettert etter samme prinsipper og betingelser som ved vanlig rammefinansiering. Kostnader knyttet til pandemien er dessuten kompensert i virksomhetenes budsjett.

Institusjon og demens har hatt stabilt gode økonomiske resultater gjennom hele året.

Virksomheten har god økonomistyring og har laget turnuser som samsvarer med budsjettrammen.

Hjemmetjenesten har et positivt resultat på 2,5 mill. Noen avdelinger har likevel hatt et merforbruk som skyldes økning av antall brukere og/eller stor etterspørsel av tjenester. I 2020 fikk vi en økning i budsjett for virksomheten og midlene ble fordelt mellom Skatval sone og Halsen sone da det har vært størst press på de avdelingene. Det har også vært endringer i turnus for å tilpasse drift.

Bolig- og miljø leverer et positivt avvik på 3,6 mill. for 2020. Tjenestetilbudet ved Fides ble innstilt som følge av korona 12. mars, og kommunen måtte selv stille med et tjenestetilbud til disse brukerne i en periode. Andre virksomheter har bidratt med arbeidskraft for å avhjelpe Bo- og miljøtjenesten med å yte tjenester til brukere

Ved **forebyggende enhet** er det god økonomistyring i alle avdelingene der vi har muligheter til å styre. Regnskapet viser et negativt avvik på 2,6 mill. Dette skyldes i stor grad den nasjonale fastlegutfordringen. Fastleger vil være fast ansatt i kommunen og vi har rekruttert inn fastlønnet leger for at vi skal ha fastlegedekning. I tillegg er det høyt vedtaksvolum innen Brukerstyrt personlig assistanse.

Etaten har i 2020 satt av 46,2 mill. på bundne fond, og dette skal i tråd med kommunestyrevedtak nyttes til investeringsformål/Fosslia omsorgssenter.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 19,835 mill.kr som ekstraordinære kostnader og som tapte inntekter knyttet til utbruddet av Covid-19. Herav er nesten hele beløpet (19,5 mill. kr) kompensert etaten. Det bør nevnes at i summene under inngår også sentrale innkjøp av utstyr som brukes av øvrige deler av organisasjonen. Koronamidlene er fordelt slik:

<i>Beløp oppgitt i 1000</i>	Bokført netto utgift	Kompensert	Netto avvik
Etatsadministrasjon	2 730	2 582	-148
Institusjon og demens	1 842	1 843	1
Hjemmetjenester	1 913	1 914	1
Bolig- og miljøarbeid	3 930	4 040	110
Forebyggende enhet	7 435	7 121	-314
VR DMS, Stj. andel	286	0	-286
VR NAV, Stj.andel	1 612	2 000	388
VR Forvaltning, Stj. andel	0	0	0
VR Legevakt, Stj. andel	87	0	-87
VR Psykologer, Stj. andel	0	0	0
VR Respons, Stj. andel	0	0	0
VR Samhandling, Stj. andel	0	0	0
SUM Etat OMSORG	19 835	19 500	-335

3.2.4 Teknisk

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Etatsadministrasjon	2 545	-43	2 502	2 780	-64	2 716	214
Eiendom	92 042	-62 095	29 947	99 005	-63 026	35 979	6 032
Kommunalteknikk	68 556	-80 480	-11 924	69 091	-78 550	-9 459	2 465
Brann- og redningstjeneste	23 872	-6 424	17 448	24 040	-6 001	18 039	591
Næring	16 231	-9 301	6 930	15 711	-7 953	7 758	828
Areal	25 002	-13 333	11 669	24 563	-10 649	13 914	2 245
Renhold	34 482	-5 696	28 786	33 215	-3 908	29 307	521
Stj.andel VR Samf.med	2 961	0	2 961	2 917	0	2 917	-44
Sum etat	265 691	-177 372	88 319	271 322	-170 151	101 171	12 852

Teknisk drift viser et positivt avvik på 12,8 mill.kr som hovedsakelig skyldes lave energikostnader og en fin førjulsvinter. Forklaring for hver enkelt enhet kommer under.

Etatsadministrasjonen et positivt avvik på 0,2 mill.kr som skyldes ubrukte midler til velferdstiltak og ubrukte lønnsmidler pga vakanse..

Eiendom har et positivt avvik 6,0 mill.kr som hovedsakelig skyldes lave energikostnader på grunn av lav strømpris (6,9 mill.kr), ubrukte driftsmidler og lavere lønnskostnader pga konstituering etatssjef. Det er manglende inntekter fra svømmehallen og hall-leie pga stengte idrettsanlegg i perioder (-1,3 mill.kr) og det er påløpt økte driftsutgifter i forbindelse med covid-19 på 1,4 mill.kr. Husleieinntekt fra utleieboliger har et positivt avvik på 1,0 mill.kr som bl.a skyldes indeksregulering av husleie og økt antall boliger. Det ble iverksatt sparetiltak med stopp i vedlikeholdsplanen på ca.2 mill.kr for å dekke etatens covid-19 kostnader. Tiltaksmidler (ca 15 mill.kr) i K.sak 58/20 er gjennomført via investeringsregnskapet.

Kommunalteknikk har et positivt avvik på 2,4 mill.kr som skyldes en «snill førjulsvinter», lavere energikostnader og kreditering av en faktura som var belastet 2019 (skadesak NTE). Vedlikeholdstiltak veg ble stoppet og bemanningen er benyttet til investeringstiltak. For selvkostområdene vann og avløp er det positive avvik blant annet pga lav rente og lave energipriser. Underskudd fra tidligere år er dekket for vannområdet og det er avsatt 1,9 mill.kr til fond. For avløpsområdet ble 3,7 mill.kr inndeckt av et samlet underskudd fra tidligere år på 5,1 mill.kr. Slamtømming hadde et negativt avvik på 0,9 mill.kr som er dekket av fond.

Brann- og redningstjenesten har et positivt avvik på 0,6 mill.kr som skyldes sykepengerefusjon og sparte driftsutgifter forebyggende avdeling. Brann/redning har et negativt avvik på 0,26 mill.kr som skyldes lønnsutgifter. Feiertjenesten hadde et lite negativt avvik som ble dekket av fond.

Næring har et positivt avvik på 0,8 mill.kr som skyldes økte leieinntekter pga. videreføring av leieavtalen for Gevingåsen næringsareal og Equinor, samarbeidsavtale med Meråker innen landbruk og ubrukte driftsmidler. Ubrukte driftsmidler gjelder både arrangement som har vært rammet av covid-19 tiltak (nettverksarrangement og årets døråpner), litt lavere antall godkjente saker på landbrukstilskudd og generelle kostnader.

Arealforvaltning har et positivt avvik på 2,2 mill.kr som skyldes ubrukte midler til konsulent tjenester, salg av tjenester til andre kommuner og inntekt fra Byvekst arbeidet. Byggesaksområdet hadde et positivt avvik på 1,8 mill.kr som er avsatt på fond.

Renhold har et positivt avvik på 0,5 mill.kr. Det er et merforbruk knyttet innleie av ekstra bemanning pga covid-19, redusert med økte sykepengerefusjoner.

Stj.andel av VR Samfunnsmedisinsk enehet er tilnærmet balanse (44'). Det er økte lønnskostnader, men sparte driftsutgifter og avviket skyldes endring i innbyggertall.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 2,512 mill.kr som ekstraordinære kostnader og 1,372 som tapte inntekter knyttet til utbruddet av Covid-19. Dette er ikke kompensert budsjettmessig for TD og budsjettavviket er fordelt slik:

Beløp oppgitt i 1000	Bokført netto utgift	Tapt inntekt	SUM
Ansvar: 42 EIENDOM	1 364	1 372	2 736
Ansvar: 43 KOMMUNALTEKNIKK	192		192
Ansvar: 44 BRANN OG REDNING	66		66
Ansvar: 48 RENHOLD	696		696
Ansvar: 49 SAMFUNNSMEDISINSK ENHET	194		194
SUM Etat TEKNISK DRIFT	2 512	1 372	3 884

3.2.5 Kirker og øvrige ansvarsområder

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kirkelig adm.	990	0	990	990	0	990	0
Kirker	10 991	0	10 991	10 416	0	10 416	-575
Gravlunder	2 416	0	2 416	2 225	0	2 225	-191
Andre trossamfunn	1 004	0	1 004	853	0	853	-151
Revisjon	2 430	-1 050	1 380	1 879	-376	1 503	123
Bevillingsavgifter	133	-427	-294	156	-350	-194	100
Sivilforsvar	134	-4	129	133	-8	125	-4
Sum område	18 098	-1 481	16 617	16 652	-734	15 918	-699

Det negative avviket på **kirker** er knyttet til lønnskompensasjon som var forutsatt finansiert av kommunens lønnsavsetning er ikke budsjettjustert mot finansområdet. Finansområdet har en tilsvarende pluss.

Økt merforbruk til **gravlunder** skyldes økte refusjonskrav knyttet til kremasjon.

Bevillingsavgifter hadde et positivt avvik på 0,1 mill. i 2020. Det har vært mindre kontroller i 2020 grunnet korona, mens inntektene er basert på omsetning i 2019.

Tilskudd til andre trossamfunn fikk et merforbruk i 2020. Beregning av satser gjøres av kulturdepartementet/fylkesmannen.

Øvrige områder har kun mindre avvik.

3.2.6 Politisk

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
K.styre og F.skap	9 418	-88	9 329	10 348	-190	10 158	829
Valg	9	0	9	0	0	0	-9
Støtte til politiske partier	175	0	175	175	0	175	0
Kontrollutvalget	445	0	445	615	-88	527	83
Sum område	10 047	-88	9 957	11 138	-278	10 860	903

Politisk område hadde et positivt avvik på 0,9 mill. i 2020. Avviket er knyttet til kommunestyret og formannskap, og består i hovedsak av underforbruk på postene godtgjørelser og sosiale utgifter. I tillegg hadde kontrollutvalget et mindreforbruk på 0,1 mill. Kommune- og fylkestingsvalg ble gjennomført i 2019, men noen kostnader ble ført i 2020.

3.2.7 Kultur

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Kulturadministrasjon	20 513	-5 402	15 111	15 632	-194	15 438	327
Kulturproduksjon	39 426	-16 387	23 039	28 176	-2 370	25 806	2 767
Ung kultur	3 162	-636	2 526	3 183	-325	2 858	332
Kulturskole	15 704	-6 213	9 491	13 665	-4 359	9 306	-185
Bibliotek	6 838	-290	6 548	6 775	-249	6 527	-21
Sum etat	85 643	-28 928	56 715	67 432	-7 497	59 935	3 220

Etat kultur viser i 2020 til et mindreforbruk på 3,2 mill etter revidert budsjett. Etaten fikk tilført 6 mill. i salderingssaken for å håndtere inntektstapet på grunn av pandemien.

I slutten av 2020 ble det innført stimuleringsmidler fra kulturrådet som kommunen søkte på i forbindelse med å gjennomføre egne arrangement. Kultur har gjennom ordningen mottatt 0,75 mill. fra kulturrådet for å dekke noe av inntektstapet, et positivt tilskudd i et magert år på arrangement fronten. Kimen ble utfra nasjonale og lokale smittevern tiltak nedstengt tre ganger i 2020 (85 dager), og fra mars og ut året var det i tillegg sterke begrensninger på publikums kapasiteten ved arrangement.

Inntektssiden knyttet til arrangementer i Kimen er sårbar, da den er helt avhengig av godt billettsalg og utleie. Således ble 2020 et spesielt år med sterkt reduserte muligheter for både arrangement og utleie. Et likevel mindreforbruk i 2020 skyldes generell reduksjon og bortfall av kulturaktivitet ved alle enhetene i etaten, og kompensasjon for tapte inntekter i salderingssaken. Samtidig ble det lagt ned en stor innsats fra alle ansatte for å redusere og begrense utgifter og finne gode løsninger i forbindelse med avlysninger, flyttinger og billettrefusjoner. En annen årsak til årets økonomiske resultat er at det ved flere sykemeldinger og permisjoner ikke ble satt inn vikarer i hele stillingen eller ved hele sykefraværet.

Pandemien – Covid-19.

Samlet sett er det bokført 1,48 mill.kr som ekstraordinære kostnader på etat kultur. Grunnen til at området ble tilført 6 mill. I salderingssaken var for tapte inntekter som ikke vil bli synlig i regnskapet. Tapte inntekter ved kulturskolen grunnet redusert elevavgift og tapte billettinntekter er 0,5 mill. Det ble også ekstra kostnader knyttet til den kulturelle skolesekken samt tilpasninger for å få på plass digital undervisning og tilpasset undervisning når det ble åpnet for undervisning igjen. Ved kulturproduksjon er det tapte inntekter knyttet til provisjon ved kino, og ikke minst tapt husleie og billettinntekter som utgjør 3,8 mill sett opp mot regnskap 2019. Bibliotek har hatt utgifter knyttet til økt utleie e-bøker, tilpasninger til smitteverntiltak og tapte gebyrinntekter. Bokførte koronautgifter på etat kultur fordeles slik:

<i>Beløp oppgitt i 1000</i>	Bokført netto utgift	Tapt inntekt	Kompensert	Netto avvik
711 KULTURADMINISTRASJON	4	0	0	-4
712 KULTURPRODUKSJON	1 141	3 858	5 200	201
713 UNG KULTUR	1	0	0	-1
714 KULTURSKOLEN	236	497	650	-83
715 BIBLIOTEK	99	95	150	-44
SUM ETAT KULTUR	1 480	4 450	6 000	70

3.2.8 Værnesregionen

	Regnskap 2020			Endret budsjett 2020		
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto
VR adm.ressurs/prosjekt	814	-814	0	967	-967	0
VR IKT	53 108	-53 108	0	48 956	-48 956	0
VR Barnevern	85 142	-85 143	0	67 940	-67 940	0
VR Forvaltningskontor	9 477	-9 477	0	9 164	-9 164	0
VR Regnskap/Lønn/Innkjøp	24 634	-24 634	0	24 587	-24 587	0
VR DMS	34 628	-34 628	0	33 400	-33 400	0
VR Samhand, VR Psykologer	2 830	-2 830	0	2 655	-2 655	0
VR Responssenter	5 363	-5 363	0	3 965	-3 965	0
VR PPT	16 203	-16 203	0	16 166	-16 166	0
VR Legevakt	19 649	-19 649	0	19 310	-19 310	0
VR Samf.med.enhet	5 816	-5 816	0	4 749	-4 749	0
VR NAV	69 596	-69 596	0	59 532	-59 532	0
Sum område	327 260	-327 260	0	291 391	-291 391	0

Værnesregionens regnskap nullstilles og fordeles på samarbeidskommunene slik at det er ingen avvik mellom utgifter og inntekter. Imidlertid er det, innen eksempelvis IKT, NAV og barnevern, avvik mellom budsjettert aktivitetsnivå og faktisk aktivitetsnivå.

3.2.9 Finans

	Regnskap 2020			Endelig budsjett 2020			Avvik 2020
	Utgifter	Inntekter	Netto	Utgifter	Inntekter	Netto	
Premieavvik og AA	-5 229	0	-5 299	-8 000	0	-8 000	2 771
Skatt og rammeoverføring	11 263	-1 026 766	-1 015 503	11 520	-1 017 964	-1 006 444	- 9 059
Generelle statstilskudd	385	-65 567	-65 182	500	-59 448	-58 948	- 6 234
Renter og utbytte	58 722	-30 426	28 296	58 470	-24 000	34 470	-6 174
Lån (avdrag)	75 188	0	75 188	75 500	0	75 500	- 312
Fond	104 864	-8 527	96 337	72 066	-10 785	61 281	35 056
Tidl. over/underskudd	0	-40 738	-40 738	0	-40 738	-40 738	0
Disp. bevilgninger	-8 484	- 759	-9 243	2 196	0	2 196	-11 440
Avskrivninger	118 022	-118 022	0	101 136	-101 136	0	0
Sum område	354 732	-1 290 805	-936 073	313 388	-1 254 072	-940 683	+4 610

Effekt av fri arbeidsgiveravgift for 1 termin utgjorde 8,2 mill. for Stjørdal mot 6 mill. i forutsatt i revidert budsjettet (budsjettert under disposisjoner). Det var beregnet positivt premieavvik på 8 mill., imidlertid ble premieavvik på 5 mill.

Skatt og rammeoverføringer ble 9 mill. høyere enn endelig budsjett. Da Stjørdal har en relativ lav skatteinngang pr. innbygger (80,2 % i forhold til landssnittet for 2019) så er det de nasjonale tallene som direkte påvirker skatteinngangen for Stjørdal. Først når Stjørdal overstiger 90 % vil Stjørdal sitte igjen med en andel av egen vekst. Endelig vekstanslag kom seint i 2020. Dette gjør at inntil novemberskatten er klar forholder vi oss til nasjonale anslag.

Positivt avvik Generelle statstilskudd er knyttet til direkte integreringstilskudd (3,1 mill.) og refusjon av integreringstilskudd fra andre kommuner (2,6 mill.). I tillegg hadde vi et positivt avvik knyttet til vertskommunetilskudd HVPU på 0,4 mill.

Renter består av både renteutgifter og renteinntekter. Renteutgiftene ble 10 mill. lavere enn budsjett. Gjennomsnittlig rente i 2020 (inklusive fastrenter og rentebytteavtaler) var på 1,9 %. I budsjettet ble det forutsatt en snittrente på 2,25 %. Videre ble det tatt opp 82 mill. mindre i lån enn det som lå til grunn i opprinnelig og revidert budsjett. For nærmere analyse og oversikter vises det til eget vedlegg knyttet til gjeldsforvaltningen til kommunen. Renteinntektene på ordinære bankkonti ble på 6,3 mill. til tross for et lavt rentenivå. Årsaken var høyere overskuddslikviditet og aktiv plassering.

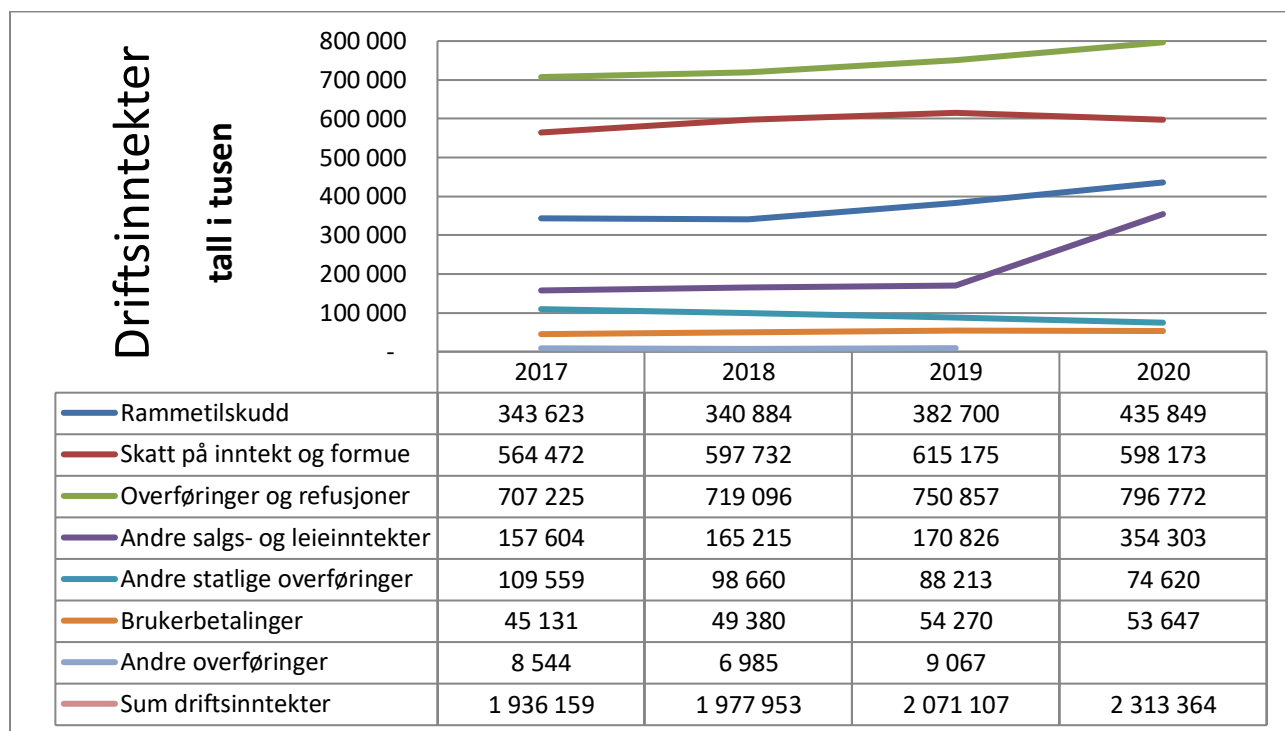
Renteinntekter på startlån ble på 10,0 mill., mot 10,0 mill. i budsjett.

Utbytter ble på totalt 10,7 mill. mot budsjettert 11,6 mill. Utbytte fra NTE AS ble 1 mill. lavere enn budsjettert. Bokført avkastning på kommunens kraftfond ble på vel 1,6 mill.

Avdragskostnadene ble 0,3 mill. lavere enn budsjett. Årsaken var lavere låneopptak enn budsjett.

Disposisjonsposter (avsetninger) og bevilgninger består av ulike poster. På budsjettposten avsetning for lønnsoppgjør står det igjen 6,4 mill. og på posten formannskapet disposisjonspost 1,8 mill. Dette må sees opp mot de positive posteringene på premieavvik.

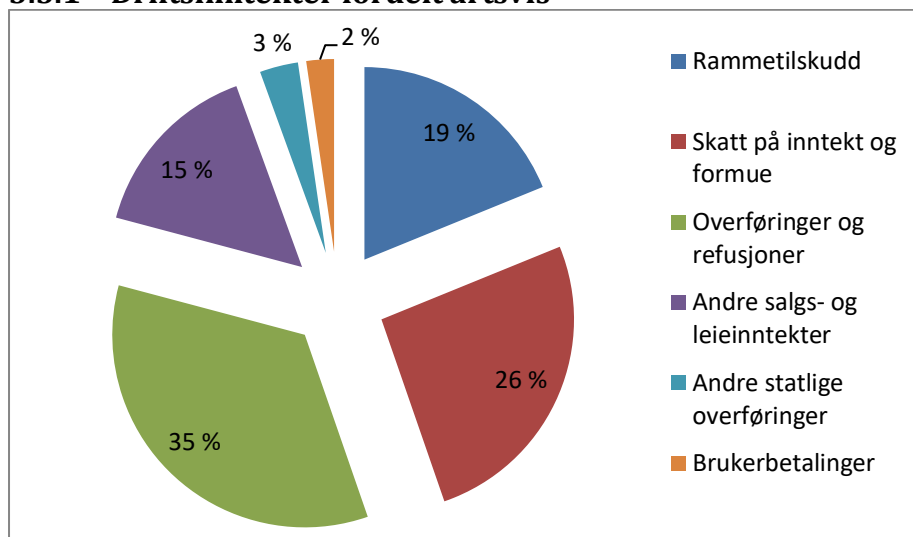
3.3 Inntektsutvikling

Fra 2019 til 2020 var inntektsveksten på 11,7 % (241,7 mill.). Endret prinsipp for føring av inntekter knyttet til VR-samarbeidet gjorde at salgs- og leieinntekter økte med 170,6 mill. Stjørdals andel av VR-samarbeidet blir nå inntektsført. Kompensasjon for skattesvikt og kostnader til pandemien gjorde at rammetilskudd (statstilskudd) økte med 53 mill. Videre ble det høyere skatteutjevning (rammetilskudd) pga. relativ lavere skatteinngang i Stjørdal enn for resten av landet. SIO-midler blir ført som overføringer. Totale overføringer til omsorg knyttet til SIO-prosjektet var på 467,9 mill. (458 mill. i 2019), hvorav vedtakstilskudd og korreksjonsoppgjør var på 433,0 mill., inntektspåslag 13,1 mill. og rundsum 21,8 mill. Tilskudd for ressurskrevende tjenester tilfaller Helsedirektoratet så lenge vi deltar i SIO-prosjektet.

Nedgangen i «andre statlige overføringer» er knyttet til nedgang i bosetting og dermed integreringstilskudd.

3.3.1 Driftsinntekter fordelt artsvis

Rammetilskudd og skatt, totalt 1 034 mill.

De frie inntektene (skatt og rammetilskudd) utgjorde i 2020 45 %, mot 48 % i 2019, av kommunens samlede inntekter. Rammetilskuddet blir fastsatt gjennom statsbudsjettet og ligger i utgangspunktet fast gjennom året. Imidlertid ble det vedtatt ekstra statstilskudd pga. pandemien i 2020.

Skatteinntekter er avhengig av landets skatteinngang (personskatt) og hva skatteinngangen er lokalt.

Overføringer og refusjoner, totalt 797 mill.

Den største enkeltposten er overføringer fra staten knyttet til SIO (467,9 mill.). Videre utgjør refusjoner fra andre kommuner i Værnesregionsamarbeidet kr 88,8 mill. mot 80,9 mill. i 2019. Refusjoner fra andre kommuner 19,1 mill. Refusjoner fra fylkeskommunen 12,5 mill. Sykerefusjoner utgjorde 51,3 mill. (45,6 mill. i 2019) og svangerskapsrefusjoner 18,3 mill. (16,1 mill. i 2019). Momskompensasjon inneholder nå kun forhold knyttet til drifta og utgjør 43,2 mill.

Øremerkete tilskudd (48 mill.) er knyttet til ulike tilskudd fra direktorat og statsforvalter.

Refusjoner fra Helse Nord-Trøndelag utgjorde 12,7 mill.

I tillegg kommer ulike refusjoner fra andre som HELFO, NAV o.l., totalt 19 mill. i 2020.

Sysselsettingstiltak utgjorde 1,4 mill. og erstatninger 0,3 mill.

Andre salgs- og leieinntekter, totalt 354,3 mill.

Utfakturering av Stjørdals andel av VR-samarbeidet utgjorde 170,6 mill. Disse inntektene er tidligere ikke ført som inntekter. Dette medførte at både inntektene og kostnadene økte fra 2019 til 2020.

Årsgebyr og avgifter vann, avløp og feiing utgjør 71,8 mill., husleieinntekter 46,4 mill., diverse leieinntekter 9,2 mill., betaling for kost 21,6 mill. (barnehage, SFO og omsorg). Ulike gebyrinntekter utgjorde 12,5 mill. og solgte tjenester 7,5 mill. Billettinntektene (blant annet Kimen) ble på 5,3 mill. som er lavere enn tidligere år. Solgte tjenester og diverse utgjorde 10 mill.

Andre statlige overføringer, totalt 74,6 mill.

Integreringstilskudd flyktninger har gått ned på grunn av lavere bosetting og utgjorde 48,5 mill. i 2020 mot 61,1 mill. i 2019 og 75,9 mill. i 2018.

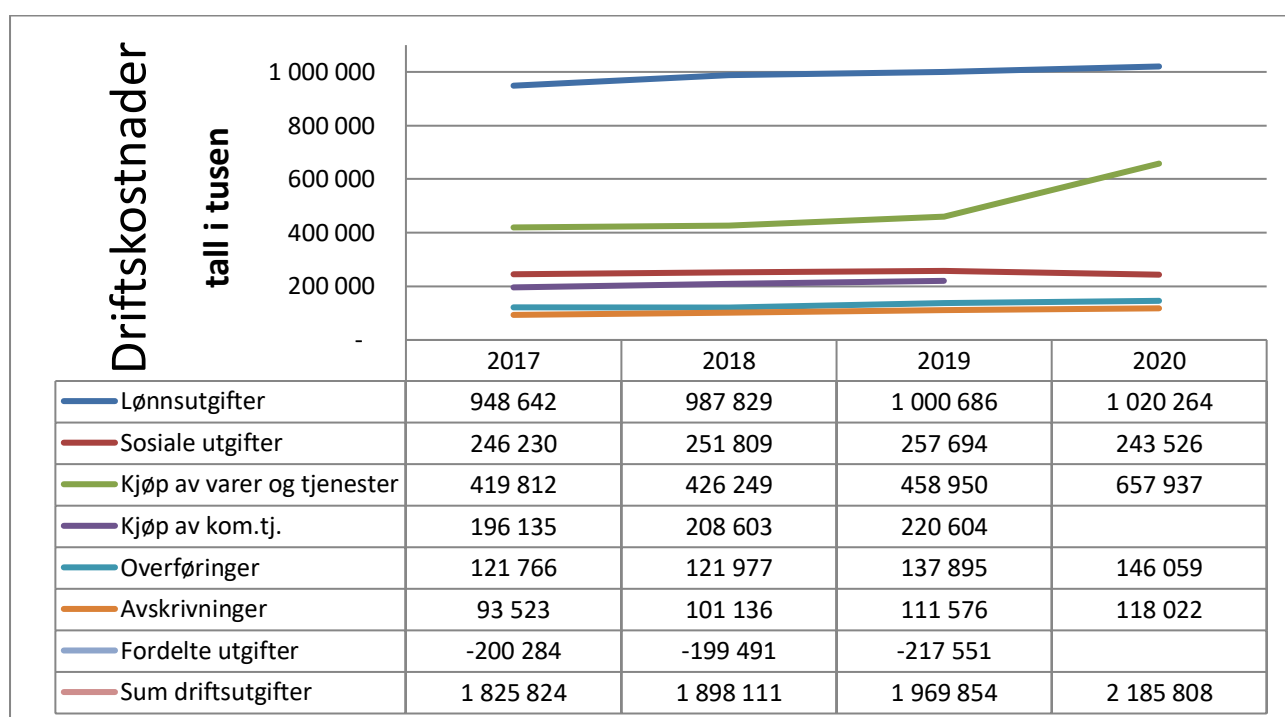
Vertskommunetilskudd (HVPU) 12,4 mill., investeringskompensasjon 4,1 mill. og fylkeskommunetilskudd 8,8 mill.

Brukerbetalinger, totalt 53,6 mill.

Barnehagebetaling 14,2 mill., SFO 10,9 mill., oppholdsbetaling sykehjem/institusjon 17,9 mill., egenbetaling hjemmehjelp 2,7 mill., kulturskolen 3,8 mill. og diverse 4,1 mill.

3.4 Kostnadsutvikling

Nedenfor vises utviklingen for driftskostnadene de siste fire år fordelt på kostnadsartene.

Kostnadssiden øker på lik måte som inntektssiden øker på grunn av Stjørdals andel av VR-samarbeidet med 170,6 mill. Dette fremkommer av at fordelte utgifter er fjernet. Ellers inngår nå Kjøp av kommunale tjenester i Kjøp av varer og tjenester.

Endring i lønnskostnader er knyttet til både lønns- og aktivitetsendringer (+2,0 % mot 1,3 % året forut). Dette er marginalt over lønnsveksten. Imidlertid økte sykelønnsrefusjoner med nærmere 8 mill. slik at netto lønnskostnader økte mindre enn årslønnsveksten (kommunal sektor) på 1,7 %. Antall årsverk er tilnærmet uforandret totalt sett. Det vises til kapittel 5 for nærmere detaljer knyttet til antall ansatte og årsverk.

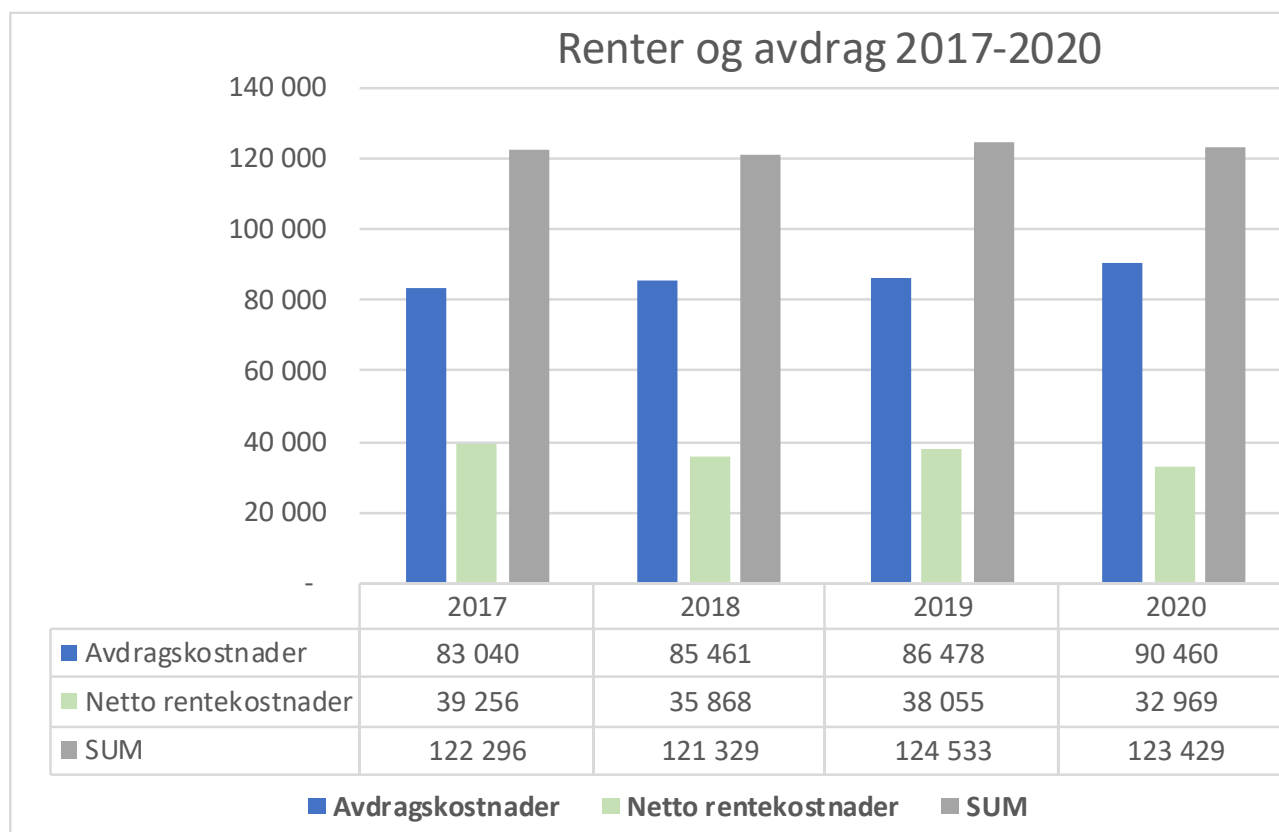
Totale lønnskostnader inklusive sosiale utgifter økte med 0,4 % (fra 1 258 mill. i 2019 til 1 264 mill. i 2020). Nedgangen i sosiale kostnader skyldtes effekten av fri arbeidsgiveravgift for 1 termin (besparelse på 8,2 mill.) lavere pensjonskostnader.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon utgjør 658 mill. Den største enkeltposten er Stjørdals andel av Værnesregionen 170,6 mill. Kjøp fra private barnehager 114,4 mill. Tilskudd leger 12,6 mill. Praksiskompensasjon leger 1,3 mill. Veterinærtilskudd 1 mill. Fysioterapeuter 4,1 mill. Leie, leasing/kjøp av transportmidler og maskiner 5,6 mill. Vedlikehold av biler, lastebiler og varebiler 2,3 mill. Drivstoff og årsavgifter biler, varebiler, lastebiler 3,0 mill.

Reiseutgifter med og uten mva 1,3 mill. Skoleskyss 7,1 mill. Opplæring og kurs 3,4 mill. Annonser 0,8 mill. Strøm og fjernvarme utgjorde 17,5 mill., en nedgang på 8,8 mill. i forhold til 2019. Avgifter, gebyrer, lisenser m.v 37,7 mill. Serviceavtaler og reparasjoner 9,2 mill. Innkjøp av matvarer til produksjonskjøkken, barnehager, skoler og øvrige utgjør 23,7, en økning på 3,1 mill. Vedlikehold av bygninger og anlegg kr 15 mill. Materialer til bygg 5,7 mill. Husleie, leie av lokaler/grunn kr 25,2 mill. Kontormateriell, inventar og utstyr 24,5 mill. Forsikringer og vakttenester 3,0 mill. Post/banktenester og telefoni 5,4 mill. Undervisningsmateriell 2,9 mill. Medikamenter og medisinsk forbruksmateriell 5,3 mill. Konsulenttenester 7,2 mill. Renhold og vaskeritjenester 3,4 mill. Rengjøringsmidler 2,4 mill. Drifts- og forbruksmateriell 8,7 mill. Arbeidstøy 2,6 mill. Pleie og omsorg i hjemmet 17,7 mill. 13,9 mill. for kjøp av tjenester til grunnskole. 1,4 mill. for revisjon. Innherred renovasjon 2,4 mill. IKA trøndelag 0,6 mill. NT krisesenter 1,2 mill. Kjøp fra andre kommuner 22,5 mill., hvorav institusjon 7,9 mill., elever i andre kommuner 5,7 mill., barnehagebarn i andre kommuner 1,7 mill., skatteoppkrever og arbeidsgiverkontroll (Malvik kommune) 2,2 mill. Kjøp fra staten utgjorde 13,5 mill. Største posten her var kjøp av barnevernplasser. Videre kan nevnes snøbrøyting, forsikringer, artister Kimen,

Overføringer (146 mill.) består av ulike tilskudd og overføringer som betalt moms . Betalt moms utgjør 43,2 mill., bidrag livsopphold 16,5 mill., bidrag boutgifter 15,5), bidrag barnevern 1,8 mill. Selve posten tilskudd består bl.a. av; tilskudd Kirkelig fellesråd på 13,6 mill., andre trossamfunn 1 mill., styrket tilbud førskolebarn 7 mill., søskenmoderasjon private barnehager 1,3 mill., tilskudd barnevern 1,1 mill., tilskudd private barnehager for tapt foreldrebetaling pandemi 2,7 mill., tilskudd foreldrebetaling, tapsføring kundefordringer 0,3 mill., boligtilskudd 3,9 mill., frivillig sentral 1 mill., tilskudd legekantor 4,6 mill., tilskudd næringsliv 1,2 mill., tilskudd landbruk 0,5 mill., Fides 0,7 mill., kantine rådhuset 0,1 mill., Opera Trøndelag 1 mill., øremerkete tilskudd til kultur- og idrettsanlegg (tippemidler) 4,1 mill., Stjørdal museum 1,5 mill. (SNK), tilskudd idrett og idrettsanlegg 5,8 mill. og tilskudd til kulturbygg og aktiviteter 3,8 mill. Videre består posten av medfinansiering sykehus og refusjoner til andre.

3.5 Utvikling av kapitalutgiftene

Avdragskostnadene viser en økning i alle årene fra 2017. Dette henger sammen med økt lånemasse i perioden og økte avskrivning av bygg og anlegg. I 2020 utgjør avdragsutgifter 90,5 mill. som er en økning på 4 mill. fra 2019. Nye låneopptak gjøres nå med lengre avdragstid (etter vedtak i kommunestyret des 2014) for å lette avdragsbelastningen. Imidlertid er det i kommuneloven nedfelt hva avdragsbeløpet minimum skal være. Stjørdals minimumsavdrag (minste tillatte avdrag) for 2020 var på 87,7 mot 86,3 mill. i 2019. For 2020 utgjør netto renteutgifter 33 mill. dvs. en nedgang på 5,9 mill. fra 2019. Renteutgiftene var på 50,3 mill. (58,9 mill. i 2019) og renteinntektene på 17,3 (20,8 i 2019). Av renteinntektene utgjorde 10,4 mill. renteinntekter på videreutlån (startlån).

3.6 Investeringer

3.6.1 Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen kroner)

Tall i tusen kroner	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Oppr.bud. 2020
Investeringer i varige driftsmidler	400 440	403 260	399 390
<i>Hvorav videreutlån (startlån)</i>	<i>94 497</i>	<i>60 000</i>	<i>60 000</i>
Tilskudd til andres investeringer	1 752	1 303	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	4 391	4 400	4 400
Utlån av egne midler	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-
Sum investeringsutgifter	406 583	408 963	404 790
Kompensasjon for merverdiavgift	53 935	44 436	45 115
Tilskudd fra andre	106 670	239	-
Salg av varige driftsmidler	12 681	-	-
Salg av finansielle anleggsmidler	100	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-
Bruk av lån	151 781	233 151	240 575
Sum investeringsinntekter	325 167	277 826	285 690
Videre utlån	94 497	60 000	60 000
Bruk av lån til videre utlån	94 497	60 000	60 000
Avdrag på lån til videre utlån	37 641	20 000	20 000
Mottatte avdrag på videre utlån	40 372	20 000	20 000
Netto utgifter videre utlån	-2 731	-	-
Overføring fra drift	55 809	58 258	-
Netto avsetninger til eller bruk av bundne inv.fond	-623	49 379	95 600
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv.fond	23 500	23 500	23 500
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	78 686	131 137	119 100
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-	-	-

Kommunens investeringer i anleggsmidler var i 2020 på 400 mill. mot 416,5 mill. i 2019. Av dette er utlån (startlån) på 94,5 mill. Kjøp av aksjer er 4,3 mill. (egenkapitalinnskudd KLP og aksjer i Triangel Legekontor) og tilskudd til andres investeringer er 1,7 mill. (overføringer til KFR og justeringsavtaler). Sum investeringsutgifter 406,6 mill.kr er litt lavere enn saldert budsjett. Dette er finansiert ved momskompensasjon 53,9 mill., statstilskudd 98,6 mill., refusjon fra andre 8 mill., salg av eiendom 10,4 mill., refusjon fra VR 2,2 mill., bruk av lån 151,8 mill., overføring fra drift 55,8 mill. (SIO midler og tilskudd vedlikehold covid19), bruk av fond 22,8 mill. og mottatte avdrag lån 2,7 mill. Det vises til tabell under som viser netto investering på de ulike investeringsprosjektene.

3.6.2 De største investeringsprosjekt på hovedkapitlene (tall i tusen kroner)

Investeringstiltak	Oppstarts- år	Antatt ferdig- stillelsesår	Regnskaps- ført tidligere år	Regnskaps- ført 2020	SUM regnskaps- ført
Nytt vannbehandlingsanlegg Hjelseth	2019	2022	6 890	38 433	45 323
Kloakk Skatval - overføring til ara	2016	2020	22 875	9 523	32 398
VA sanering Reppe boligfelt	2019	2020	1 732	7 778	9 510
Ny veg Øyamoen - vegsletta	2017	2020	17 542	2 408	19 950
Ny Hegra skole nybygg/erverv	2016	2020	65 060	74 513	139 573
Svømmehallen rehabilitering	2018	2020	16 613	8 837	25 450
Omsorg 2030 nytt helsebygg	2015	2021	199 605	91 542	291 147
SIO midler og Husbanktilskudd			-121 806	-141 920	-263 726
Omsorg 2030 omsorgsleiligheter	2019	2023	1 959	12 282	14 241
Kjøkken Halsen sykehjem				2 525	
Solskjerming bosenter				4 371	
IKT VR og etater				3 794	
Diverse oppvekstbygg				3 539	
Sykkelparkering og garderobe Rådhus				2 352	
Rådhuskantine tidligere lokaler				2 946	
Uteanlegg skole og barnehage				2 493	
Park/idrett				3 415	
Øvrig vann/avløp				14 768	
Kommunale veger og gatelys				10 076	
Boliger				12 396	
Biler til bilpool				6 853	
Elveforebygging/ Rassikring				845	
Stjørdal museum tak				1 700	
Kirker og gravlunder				1 300	
Annet				4 008	
Kostnader investeringsprosjekter 2020				180 777	

Dette er netto investeringskostnad for de ulike prosjekter. Dvs momskompensasjon, tilskuddsmidler, salgsinntekter og bruk av fond er fratrasket.

3.7 Fond

3.7.1 Saldo fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner og løpende priser)

	2017	2018	2019	2020
Disposisjonsfond	108 885	119 504	156 692	249 976
Bundne driftsfond	99 321	111 641	62 110	88 243
Ubundne kapitalfond	6 151	1 706	32 510	9 010
Bundne kapitalfond	47 716	47 246	55 903	56 526
	262 073	280 100	307 216	403 755

De totale fondsmidler i 2020 ble økt med kr 96,5 mill. Av de samlede fondsmidler på 403,8 mill. utgjør disposisjonsfondet ved utgangen av fjoråret 250 mill. De bundne driftsfondene har siden 2018 blitt redusert knyttet til bruk av SIO-midler til Helsehuset samtidig som de økes med årlig avsetning fra SIO.

3.7.2 Oversikt bundne fondsmidler pr. 31.12 (tall i tusen kroner)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2020	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2020
<i>Bundne driftsfond</i>				
Selvkostfond	3 509	3 860	930	6 439
Øremerka statstilskudd	20 989	18 314	4 320	34 983
Næringsfond/Kraftfond	18 599	12 593	2 104	29 088
Gavefond	701	52	58	695
Husbanktilskudd	5 294	0	1 144	4 150
Øvrige bundne driftsfond	13 018	14	144	12 889
Sum	62 110	34 833	8 700	88 243
<i>Bundne investeringsfond</i>				
Øremerka statstilskudd	8 891	0	0	8 891
Gavefond	95	1	71	25
Utbyggingsprosjekter	42 687	157	2 219	40 626
Avsetninger startlån	4 156	3 492	738	6 911
Øvrige bundne investeringsfond	73	0	0	73
Sum	55 903	3 651	3 028	56 526

Øremerka statstilskudd investering er hovedsakelig bevilgede midler til bergkunstmuseum som av ulike årsaker ikke har blitt realisert pr dags dato.

Øvrige bundne investeringsfond er midler til fiskeplass og gangbru som heller ikke har blitt realisert ennå.

3.8 KOSTRA - Finansielle nøkkeltall (3 siste år)

Stjørdal har valgt å sammenlikne seg med Malvik og Levanger. I de etterfølgende Kostra-tallene er det benyttet konserntall. Dette er nødvendig for sammenligningen med andre kommuner. I konserntallene inngår KF, IKS etc. Dette medfører at det vil kunne være avvik på tallene fra kommuneregnskapet.

Nivå 2	År	Stjørdal	Malvik	Levanger	Trøndelag
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	2020	5,8	1,3	-1,2	3,6
	2019	5,1	0,3	-0,6	1,9
	2018	3,1	2,3	-0,6	1,8
Langsiktig gjeld ex Pensjonsforpliktelser i % av dr.inntekt	2020	116,0	160,6	155,7	128,5
	2019	127,2	150,7	159,3	123,1
	2018	126,2	146,4	155,0	113,9
Netto lånegjeld i % i prosent av driftsinntektene	2020	93,7	109,4	136,1	106,5
	2019	102,2	112,1	136,8	101,5
	2018	100,8	110,1	135,2	95,2
Netto lånegjeld i kr. pr. innbygger	2020	91 784	87 666	127 057	97 244
	2019	87 974	86 502	120 182	90 452
	2018	83 160	82 352	116 091	83 402
Skatt prosent av driftsinntektene (brutto)	2020	25,2	35,5	27,0	30,7
	2019	29,6	37,7	29,1	31,6
	2018	30,2	37,9	28,2	30,9
Statlig rammeoverf. i prosent av driftsinntektene	2020	18,0	33,7	35,1	31,0
	2019	18,4	31,8	34,1	30,6
	2018	17,2	31,1	33,2	29,8

Kommentarer

- Netto driftsresultat (5,8% ifht dr.innt) for 2020 ble høyere enn 2019 og fortsatt høyere enn anbefalt nivå. Vi ligger også over snittet for Trøndelag, nabokommunene og sammenlignbare kommuner.
- Den langsiktige gjeld er denne gang presentert uten fremtidige pensjonsforpliktelser og målt i % av driftsinntektene. Denne indikatoren ligger relativt stabilt. Lavere enn nabokommunene og snittet for Nord-Trøndelag. Nedgangen fra 2019 til 2020 henger sammen med noe lavere låneopptak enn budsjett og at driftsinntektene økte relativt mye.
- Netto lånegjeld viser samme utvikling som for langsiktig gjeld.
- Kommunens skatteinntekter målt mot driftsinntektene gikk noe ned i 2019 til 25,2 %. Nedgangen for Stjørdal og resten av landet var knyttet til skattesvikten pga pandemien.
- Som en følge av lavere skatteinntekter ble kommunesektoren kompensert gjennom høyere rammetilskudd. At Stjørdal nå går noe ned, er knyttet til nye regnskapsprinsipper for føring av inntekter knyttet til Værnesregionen.

3.9 Obligatoriske regnskapsskjema

Bevilgningsoversikt drift (tall i tusen kroner)

	Regnskap 2020	Rev. Budsj. 2020	Oppr.budsj. 2020
1 Rammetilskudd	428 592	414 777	380 677
2 Inntekts- og formueskatt	598 173	602 387	627 387
3 Eiendomsskatt	-	-	-
4 Andre generelle driftsinntekter	81 876	62 173	62 488
5 Sum generelle driftsinntekter	1 108 642	1 079 337	1 070 552
6 Sum bevilgninger drift, netto	863 063	881 956	873 256
7 Avskrivninger	118 022	101 136	101 136
8 Sum netto driftsutgifter	981 085	983 092	974 392
9 Brutto driftsresultat	127 557	96 245	96 160
10 Renteinntekter	17 343	11 775	13 775
11 Utbytter	10 732	11 600	11 600
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	1 604	-	-
13 Renteutgifter	50 311	58 477	63 902
14 Avdrag på lån	90 460	90 772	75 500
15 Netto finansutgifter	-111 093	-125 874	-114 027
16 Motpost avskrivninger	118 022	101 136	101 136
17 Netto driftsresultat	134 487	71 507	83 269
<u>Disponering av netto driftsresultat:</u>	-	-	-
18 Overføring til investering	-55 809	-58 258	-
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-26 133	-3 665	-50 258
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-52 545	-9 583	-33 011
21 Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-
22 Sum disponeringer	-134 487	-71 507	-83 269
23 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-

Av bevilgningsoversikt drift går det fram at kommunens generelle driftsinntekter (frie midler) ble henholdsvis 38 mill. og 29 mill. høyere enn opprinnelig og revidert budsjett. Inntektsutjevningen (rammetilskudd) ble 11,7 mill. høyere enn budsjett.. Årsaken var høyere skatteinntang for landet i det siste kvartalet og lavere skattevekst lokalt (4,2 mill. lavere enn revidert budsjett). Øvrige avvik på rammetilskudd var knyttet til noe høyere koronakompensasjon fra statsforvalteren enn antatt i juni.

Negativt avvik i skatteinntekter lokalt ble på hele 29,2 mill. i forhold til opprinnelig budsjett. Generelle driftsinntekter ble 19,7 mill. høyere enn budsjett. Dette avviket består av prosjektskjønnsmidler (positivt avvik på 10,7 mill.), integreringstilskudd 4 mill. og diverse statstilskudd 4,7 mill. "Sum bevilgninger drift, netto" ble 19 mill. lavere enn budsjett. På grunn av ulikt prinsipp for føringer av hva som er ført til som frie midler og hva som er ført av kostnader på etatene kan ikke dette avstemmes mot Stjørdal kommunes avvik på driften. I utgangspunktet skal dette vise avviket på budsjettert drift. I så måte viser dette et høyere positivt avvik enn på driften enn hva som fremkommer av ordinære driftsoversikter lokalt.

3.10 Oversikt balansen

BALANSEN (aktiva) tall i mill.kr	2018	2019	2020	Endring
Faste eiendommer og anlegg	2 727	2 997	3 249	252
Utstyr, maskiner og transportmidler	95	95	112	17
Utlån	384	429	481	52
Aksjer og andeler	346	351	355	4
Pensjonsmidler	1 876	1 967	2 099	132
Sum Anleggsmidler	5 428	5 839	6 297	458
Kortsiktige fordringer	104	79	194	115
Premieavvik	82	100	97	-3
Aksjer og andeler (pengemarkedsfond)	104	218	279	61
Kasse, postgiro, bankinnskudd	428	330	155	-175
SUM Omløpsmidler	718	727	725	-2
SUM EIENDELER	6 145	6 566	7 022	456

Sum anleggsmidler økte med 458 mill. Faste eiendommer og anlegg økte med 252 mill. Økningen er knyttet til Helsehuset, Hegra Barneskole og ledningsnett vann og avløp.

Utlån (startlån) økte med 52 mill.

EGENKAPITAL OG GJELD

BALANSEN (passiva) tall i mill.kr	2018	2019	2020	Endring
Disposisjonsfond	120	157	250	93
Bundne driftsfond	112	62	88	26
Ubundne investeringsfond	2	33	9	-24
Bundne investeringsfond	47	56	57	1
Regnskapsmessig mindreforbruk	32	41	0	-41
Kapitalkonto	868	1 015	1 466	451
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	13	13	13	0
Egenkapital	1 193	1 376	1 883	507
Pensjonsforpliktelser	2 177	2 273	2 162	-111
Sertifikatlån	263	263	263	0
Andre lån	2 236	2 379	2 452	73
Langsiktig gjeld	4 677	4 914	4 877	-38
Kortsiktig gjeld	276	276	263	-13
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	6 145	6 566	7 022	456

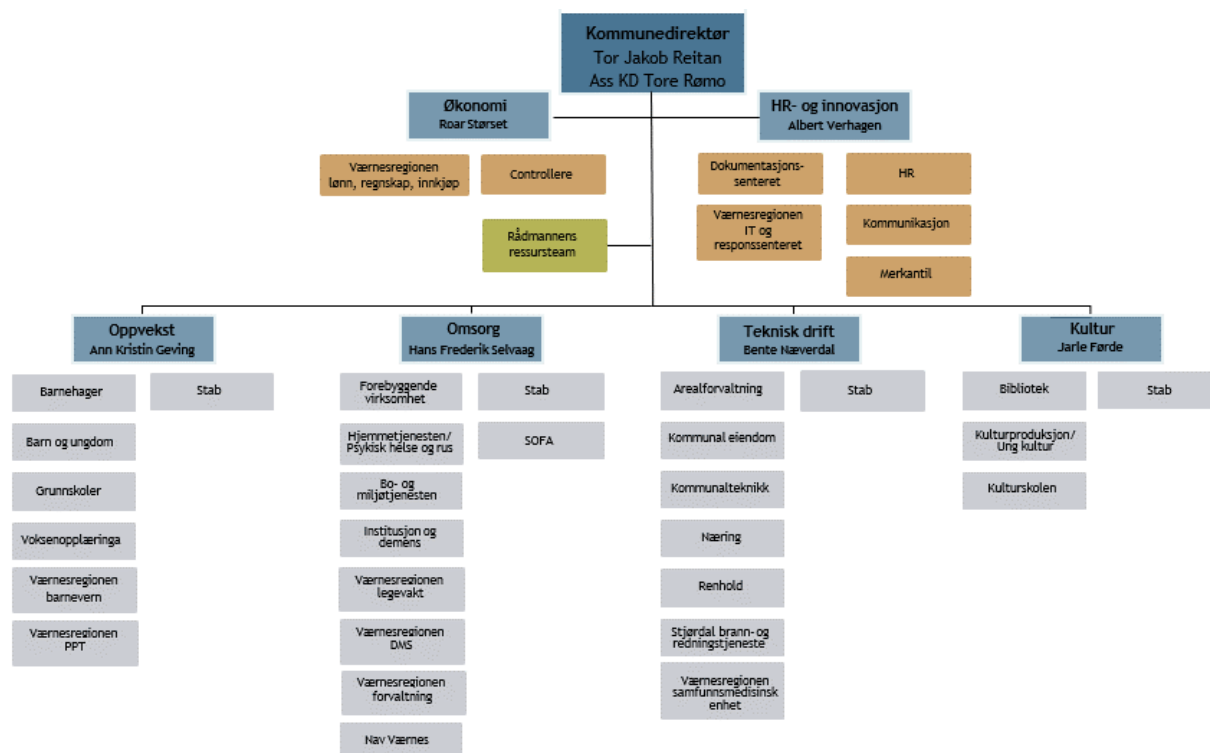
Disposisjonsfondet økte med hele 93 mill. Årsaken er blant annet at årets resultat overføres ved balansetidspunktet og ikke som tidligere i regnskapssaken. Således ble både årets resultat for 2019 og 2020 tilført i løpet av 2020. For endringer i bundne driftsfond vises det til kapittel 3.7.2.

Kapitalkonto økte med 451 mill. I hovedsak skyldes dette at sum aktivisering av fast eiendom/anlegg overstiger hva som er avskrevet. Kapitalkontoen (med fradrag for føringene som gjelder pensjon) viser hvor mye av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital.

Langsiktig gjeld består av både pensjonsforpliktelser og ordinære lån. Pensjonsforpliktelsene ble redusert med 111 mill. Lånegjelden økte med 73 mill. For detaljer vises det til note 9 Langsiktig gjeld, note 11 pensjoner. Sammen med årsrapporten vil det legges ved en egen gjeldsporteføljerapport.

4 STJØRDAL KOMMUNE SOM ORGANISASJON

4.1 Organisasjonskart – administrativ organisering

4.2 Ansatte

Antall fast ansatte og ansettelsesprosent.

Per 31. desember 2020 hadde kommunen 1915 ansatte. 36 flere medarbeidere jobbet heltid per 31.12.20 enn samme tidspunkt året før.

Ansatte fordelt på ansettelsesprosent og kjønn 2020				
	Kvinner		Menn	
Ansettelsesprosent	Prosent	Antall	Prosent	Antall
1 - 29,9	9,7 %	143	12,0 %	53
30 - 49,9	4,2 %	62	2,7 %	12
50 - 79,9	17,6 %	259	9,1 %	40
80 - 99,9	16,2 %	239	5,2 %	23
100	52,3 %	771	71,0 %	313

Tabell: fordeling ansettelseskategorier kvinner og menn

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	2017	2018	2019	2020
• Kvinner	79,5 %	79,7 %	79,6 %	80,6 %
• Menn	85,9 %	85,3 %	84,3 %	86,9 %

Tabell: gjennomsnittlig stillingsstørrelse kvinner og menn

4.2.1 Heltid

Fortsatt jobber 48 prosent deltid i kommunen. Det gjenstår mye arbeid og en kulturendring mot heltidskultur, men endringen går i riktig retning.

Den gjennomsnittlige stillingsstørrelsen har økt siden 2019, en prosent for kvinner, 2,6 prosent for menn.

I mai 2020 fikk Stjørdal kommune sin første handlingsplan for heltidskultur, et veiskille for en satsing på flere store og hele stillinger. Vi ønsker en kvalitetskultur til beste for brukerne, medarbeiderne og kommunen som arbeidsgiver.

Det handler om at brukerne skal ha gode tjenester og medarbeiderne størst mulig stilling i forhold til arbeidsevnen. I årene framover trenger vi alle hender; KS sin rekrutteringsmodell viser en forventet økning i bemanningsbehovet på 26,5 prosent fra 2018 til 2028 på helse- og omsorgsfeltet.

I 2020 har kommunen jobbet aktivt med å tilby 100 % stillinger ved utlysninger av ledige stillinger og lyse ut deltidsandeler internt. Her har både ledere, tillitsvalgte og HR-enheten gjort en god innsats.

Det holdningsskapende arbeidet har vært prioritert i 2020 med artikler, seminarer og tema i ledersamlinger. Dette bør intensiveres i 2021 og rettes mot den enkelte medarbeider. Her er enhetsledernes fokus på heltid og «den gode vakta» avgjørende for å sette temaet på kartet i personalgruppene. HMS-teamene er en velegnet arena for arbeid med heltidskultur lokalt.

Det store bildet for Stjørdal kommune er at medarbeiderne i Etat omsorg jobber mest deltid, fulgt av medarbeiderne i barnehage og skole i Etat oppvekst. I de øvrige etatene er den lille andelen deltidsarbeidere i all hovedsak kvinner.

Etat omsorg

Blant fast ansatte i Etat omsorg per 31.12.20 var 86 prosent kvinner, 14 prosent var menn. 37 prosent jobbet heltid. 35 prosent av kvinnene jobbet heltid, halvparten av mennene.

«Deltid er klistret til kvinnerollen», sier forskerne. Deltid ser også ut til å være klistret til turnusarbeid. Blant de fast ansatte i turnusarbeid i Etat omsorg var 89 prosent kvinner og 11 prosent var menn. [11](#) 23 prosent av kvinnene jobbet heltid, 33 prosent av mennene. Å øke andel heltid uten å endre arbeidstidsordningene fører til flere av de minste stillingene. Endringer i turnuser er derfor et helt nødvendig tiltak for å få til heltidskultur.

I siste kvartal av 2020 startet arbeidet med å rigge utprøving av nye turnuser som fremmer heltidskultur i fire avdelinger i Etat omsorg. Utprøvingen vil skje i 2021 og 2022. Målet er at halvparten av medarbeiderne i utprøvingsavdelingene skal jobbe i heltid, og at medarbeidertilfredsheten skal øke.

Ser vi på type stilling i Etat omsorg finner vi et «klassemille» der vernepleiere i høy grad jobber i store eller hele stillinger og halvparten av sykepleierne jobber heltid. Kun 20 prosent av helsefagarbeidere/hjelpepleierne/omsorgsarbeidere jobber heltid. Enda færre pleieassistenter jobber deltid mens ingen assistenter jobber heltid. Sistnevnte jobber gjerne i helgestillinger. Miljøassistenter/miljøarbeidere jobber stort sett deltid, en håndfull jobber heltid.

Etat oppvekst

Per 31.12.20 var 73 prosent av de fast ansatte i Etat oppvekst kvinner, 27 prosent var menn. 70 prosent av mennene og 63 prosent av kvinnene jobbet heltid. De fleste andre var ansatt i 50 % eller større.

I barnehagene var det 176 fast ansatte 31.12.20, bare 8 av dem var menn (4,55 %). 70 prosent i barnehagene jobbet heltid, de aller fleste andre var ansatt i 50 % eller større.

I skolene var 76 prosent av de fast ansatte per 31.12.20 kvinner, 24 prosent var menn. 64 prosent av kvinnene jobbet heltid, 70 prosent av mennene. Miljøarbeiderne, barne- og ungdomsarbeiderne og assistentene jobbet gjennomgående deltid, både kvinner og menn.

Øvrige etater

Etat kultur hadde 57 fast ansatte per 31.12.20. 58 prosent var kvinner, 42 prosent menn. 44 prosent av de fast ansatte jobbet heltid. 30 fast ansatte var musikkskolelærere, av dem jobbet 11 heltid, omtrent like mange kvinner som menn. Kontormedarbeidere jobbet også deltid.

Etat teknisk drift var etaten i kommunen med høyest andel heltid i 2020 med hele 90 prosent heltid. 45 prosent av de fast ansatte var kvinner, 55 prosent var menn. De 10 prosentene som jobbet deltid var alle kvinner, og de fleste renholdere. Av 59 renholdere jobbet likevel hele 73 prosent heltid.

Kommunedirektør, HR og Innovasjonsenheten, Økonomi med VR-enheter representerer én enhet i statistikken. Der var 59 prosent av de fast ansatte kvinner og 41 prosent var menn. 85 prosent jobbet heltid; 84 prosent av mennene, 74 prosent av kvinnene.

[11](#) Unntatt fast ansatte i permisjon eller andre ordninger per 31.12.2020

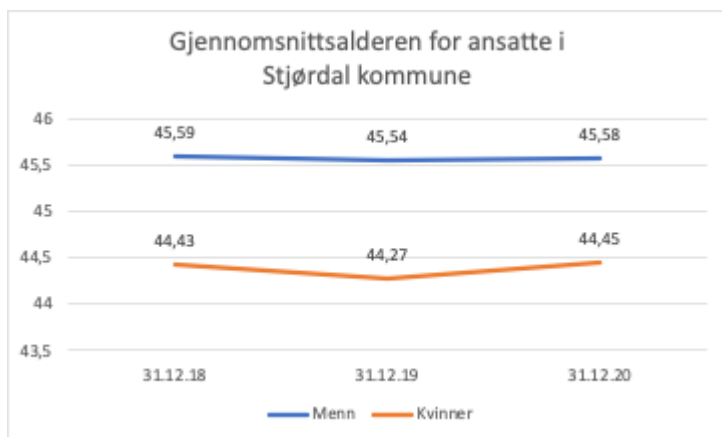
4.2.2 Ansattes alder og seniorpolitikk

Ulike livsfaser har ulike utfordringer og den gode dialogen mellom leder og medarbeider står sentralt. Livsfasetenkning og målet om å beholde motiverte og kvalifiserte ansatte i arbeid gjennom en lang yrkeskarriere stiller krav til fleksibilitet, kreativitet, individuelle løsninger og differensiert bruk av virkemidler. I Stjørdal kommunens arbeidsgiverpolitikk, vedtatt høsten 2019, er det forankret at ledere drøfter konkrete ordninger og tiltak med de ansatte for å tilrettelegge i ulike livsfaser. Leder skal legge til rette for at medarbeidere opplever mestring og at den enkelte opplever seg verdsatt, slik at de våger å ta nye utfordringer, er i utvikling, og står lenger i arbeid.

Kompetanse og kunnskap bygges opp over tid, og for å levere gode tjenester trenger Stjørdal kommune kompetente og erfarne seniorer i tillegg til yngre arbeidstakere. Nedenstående tabell viser antall ansatte per 31.12.2020 som er 58 år eller eldre. Dette er gruppen arbeidstakere som regnes som seniorer, og som kommunen har størst risiko for å miste på grunn av avgang i forbindelse med alderen i relasjon til arbeidsbelastning.

Ansatte 58+ pr. 31.12.2020	Kvinner	Menn
Kommunedirektør, Økonomi, HR- og innovasjon	3	1
Etat oppvekst	83	12
Etat omsorg	103	17
Etat teknisk drift	20	36
Etat kultur	4	4
Værnesregionen	38	8

Gjennomsnittsalderen for ansatte i Stjørdal kommune er stabilt de siste årene:

4.2.3 Sykefravær

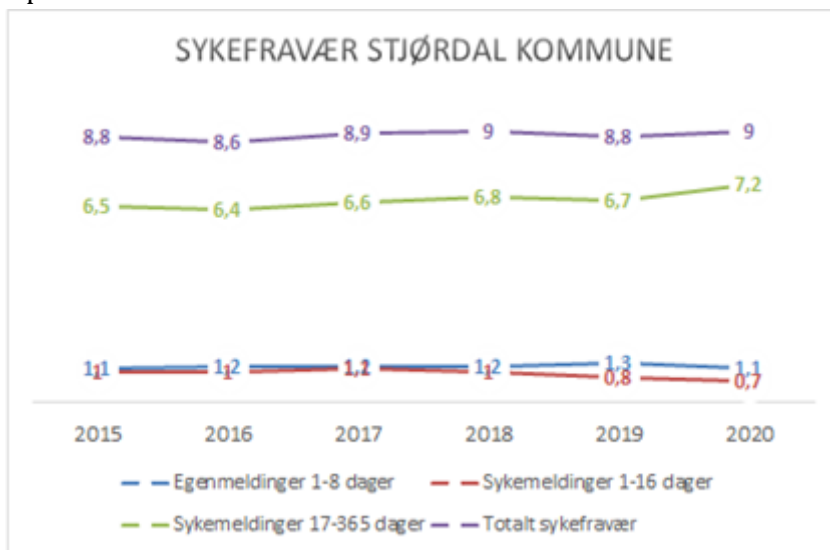
Kommunene i Norge har over mange år hatt høyere sykefravær enn andre sektorer. Det finnes mye kunnskap om sykefraværsårsakene, men vi vet mindre om hvordan vi reduserer sykefraværet i praksis.

Tradisjonelt har kommunen vært et trygt arbeidssted hvor medarbeidere har mange rettigheter. I 2020 har enheter i Etat omsorg, Etat oppvekst og Etat teknisk drift jobbet med rutinene for tilrettelegging og med plan for oppfølging av sykemeldte. Forbedringsarbeidet dreier seg om å tidsplanlegge tilrettelegging og oppfølging bedre, for å komme til en avklaring innen rimelig tid. Her har NAV Arbeidslivssenter vært en god støttespiller i 2020. I 2021 har kommunen forventninger om at samarbeidet med NAV Arbeidslivssenter fortsetter, i samhandling med bedriftshelsetjenesten. Kommunen har en klar målsetting om å være en helsefremmende organisasjon. I 2020 inngikk kommunen en ny avtale om bedriftshelsetjeneste fra 1.1.21 med ønske om at bedriftshelsetjenesten skal bidra i dette arbeidet.

Kommunene skiller seg ut fra andre sektorer med stor diversitet i tjenestene som leveres, og dermed stor diversitet i arbeidsstokken. Stjørdal kommune har få sentrale føringer eller rutiner for medarbeidere og ledere. Det gjør at det er utfordrende å jobbe enhetlig med å forebygge sykefravær og med sykefraværsoppfølging. HMS-teamene i Stjørdal kommune er imidlertid en felles arena i alle etater, og gjennom HMS-teamene bygges det nå en grunnmur for enhetlig og systematisk HMS-arbeid. Stjørdal kommunes plan for inkluderende arbeidsliv satser på HMS-teamene som arena for utvikling av arbeidsmiljøkompetansen i organisasjonen. Dette arbeidet fortsetter i 2021. HR er viktige og gode støttespillere for ledere i arbeidet med sykefravær.

Det er store kostnader forbundet med sykefravær. En etablert modell for beregning av sykefraværskostnader er «Sintef-modellen» som beregner utgifter på kr. 2 600,- per dagsverk sykefravær. Ut fra modellen kostet sykefraværet i Stjørdal kommune 90 millioner i 2020, hvorav 25 millioner er direkte utgifter for kommunen.

Til tross for koronapandemien har det totale sykefraværet i kommunen kun hatt en svak økning på 0,2 prosent i 2020 til 9 prosent.

Tabell: sykefravær i prosent i Stjørdal kommune 2015-2020

Generelt i samfunnet økte det legemeldte sykefraværet i 2020. Dette var også tilfellet i Stjørdal kommune. Tall fra SSB/KS viser en oppgang i det legemeldte sykefraværet i 4. kvartal på landsbasis, og dette gjaldt også i vår kommune.

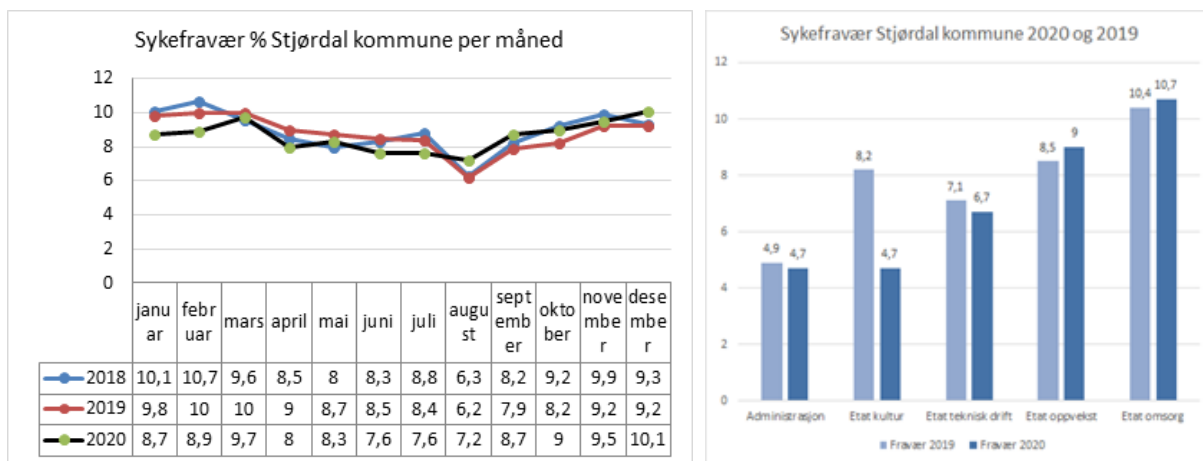
Tabell 3: Legemeldt sykefravær i prosent. Gjennomsnitt pr. år

	2019	2020
Sum alle sektorer	5,0	5,3
Kommuner	6,9	7,4
Stjørdal kommune	7,5	7,9

Tabell: tall legemeldt sykefravær alle sektorer, kommuner og Stjørdal kommune 2019 og 2020.

Medarbeiderne i Etat oppvekst og Etat omsorg har hatt lav terskel for å holde seg hjemme med koronarelaterte symptomer, ettersom mange her har tett kontakt med tjenestemottakerne. Overraskende nok gikk det egenmeldte sykefraværet i kommunen *ned* i 2020. Det koronarelaterte fraværet er rapportert å være 0,6 % av de egenmeldte 1,1 prosentene. På landsbasis har det vært økning i luftveissykdommer, muskel- og skjelettlidelse og psykiske lidelser. Sykefraværet har økt betydelig i undervisning (+ 7,5 %) og helse og sosialtjenester (+ 7,2 %).

For Stjørdal kommune var det totale fraværet (egenmeldt og legemeldt) lavere våren og sommeren 2020 enn i 2019, mens fraværet økte, til dels betydningsfullt, for enkelte sektorer i siste halvår 2020. I Etat oppvekst, og særlig i barnehagene, var fraværet betydelig høsten 2020. Dette må antas å ha sammenheng med koronapandemien. Barnehagene hadde et sykefravær på 18,7 % i 2020, et fravær som var dobbelt så høyt som bransjen ellers.

Tabell: sykefraværet (%) måned for måned i Stjørdal kommune siste tre år Tabell: sykefravær (%) per etat 2019 og 2020

Høyt sykefravær i tjenester med høye emosjonelle krav

Sykefraværet økte i 2020 i etatene med tettest kontakt med tjenestemottakerne, Etat oppvekst og Etat omsorg.

Det høye sykefraværet over mange år i Etat omsorg kan ha sammenheng med arbeidsbelastning og type tjeneste som etaten leverer. ^[1] Både kvinner og menn har høyt fravær i Etat omsorg, mens kvinner generelt i samfunnet har 70 prosent høyere fravær enn menn. Andre enheter, som barnehager og barnevern, kan vise til liknende årsakssammenhenger, med kjente risikofaktorer, for eksempel høy emosjonell belastning. ^[2] Barnehager og sykehjem er derfor bransjer det satses på fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) sin side, og de har forsknings- og erfaringsbaserte tiltak klar til bruk.

^[1] Det vises til etatens egen årsmelding for sykefraværstallene per virksomhet.

^[2] <https://noa.stami.no/>

4.3 Likestilling

Likestillings- og diskrimineringsloven pålegger kommunene å utferdige en likestillingsredegjørelse annethvert år. Redegjørelsen skal inneholde:

1. Kjønnsbalanse i virksomheten
2. Resultat av lønnskartlegging fordelt på kjønn
3. Resultat av kartlegging av ufrivillig deltid kvinner og menn
4. Andel med midlertid ansettelse
5. Uttak av foreldrepermisjon fordelt på kjønn

1. Kjønnsbalanse

Tabellen under viser kvinneandelen i Stjørdal kommune i ulike stillingskategorier.

Se punkt over om heltid for fordeling av kvinner og menn i etater og sektorer.

Kvinneandel, årsverk	2018	2019	2020
Rådmannens ledergruppe (HTA 3.4.1)	28,6 %	28,6 %	25,0 %
Ledere, kap. 3	59,6 %	60,0 %	64,7 %
Akademikere (kap. 5), mastergrad (inkl. lærere fra 2018)	61,7 %	60,9 %	60,3 %
Høyskole m/till.utdanning (inkl. lærere fra 2018)	77,2 %	76,7 %	76,6 %
Høyskole (inkl. lærere fra 2018)	87,4 %	87,4 %	87,8 %
Fagarbeidere	76,0 %	76,0 %	76,2 %
Ufaglærte	75,2 %	71,9 %	71,4 %

* Mange av de ansatte i disse gruppene har åremålstillegg inkl. i årslønna.

2. Lønnskartlegging fordelt på kjønn i kommunen.

Gjennomsnittlig årslønn	2017	2018	2019	2020
- Kvinner - Menn	456.078 498.867	464.430 505.957	482.966 517.546	485.214 526.827
Alle ledere, kap. 3				
- Kvinner - Menn	738.763 755.014	760.389 783.146	785.748 818.600	726.686 812.765

3. Ufrivillig deltid.

Ved tertialrapportering 2. tertial 2020 rapporterte lederne inn 161 medarbeidere i ufrivillig deltid [\[1\]](#). Første tertialrapportering i 2021 vil be om antall medarbeidere i ufrivillig fordelt på kvinner og menn.

4. Midlertidige ansettelser

I 2020 var 6,16 % kvinner og 7,64 % menn midlertidige ansatte i kommunen. [\[2\]](#)

5. Foreldrepermisjon.

Når det gjelder foreldrepermisjon tar menn i Stjørdal kommune gjennomsnittlig ut de lovpålagte ukene foreldrepermisjon, mens kvinner i stor grad tar ut de 10 ukene mor og far kan velge å fordele mellom seg.

Alle arbeidsgivere er pålagt å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. En avgjørende suksessfaktor for å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering er et kontinuerlig systematisk arbeid. Det er opp til administrativ ledelse å fastsette mål og iverksette tiltak for å fremme likestilling. Et mulig tiltak er å etablere rutiner ved rekrutteringsprosessene, for eksempel å invitere minst én kvalifisert søker med funksjonshemming til intervju, eller å invitere minst én kvalifisert søker som oppgir å ha fremmedkulturell bakgrunn til intervju. Stjørdal kommune har et potensial med å utferdige konkrete mål og tiltak for likestilling.

[\[1\]](#) Ufrivillig deltid defineres som når medarbeideren ønsker større stilling.

[\[2\]](#) Dette inkluderer ansatte med fast avtale og ikke tilkallingsvikarer.

4.4 HMS

Å jobbe godt med HMS gjør arbeidsplassen attraktiv både for medarbeidere og eventuell nyrekruttering. Det å bruke tid på å bygge opp et godt arbeidsmiljø har effekter i form av redusert sykefravær og er dermed også en økonomisk vinning.

Kommunen vedtok ny handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA) i 2020. Planen ble utarbeidet av en tverrfaglig og partssammensatt gruppe. Denne gruppen var en pådriver for arbeidsmiljøarbeidet under koronapandemien i 2020 og jobbet med HMS-teamene i kommunen

IA-planen er en dynamisk og aktivitetsbasert plan som revideres årlig, og som fokuserer på HMS-teamenes arbeid. HMS-teamene som hver enhet i kommunen er en viktig arena for kompetanseheving i HMS-arbeidet. Et HMS-team består av leder, tillitsvalgte og verneombud. HMS-teamet jobber med å utvikle arbeidsmiljøet på egen arbeidsplass og skape gode rutiner og holdninger. Det er hverdagen som er i fokus. Aktivitetene i handlingsplanen for 2020 handlet om dialog med HMS-teamene, beskrive det gode HMS-teamet og bygge kompetanse i teamene.

I 2020 ble det inngått avtale med ny bedriftshelsetjeneste som trådte i kraft fra 1.januar 2021. Som en del av anskaffelsen av ny bedriftshelsetjeneste ble disse gitt ansvar for utarbeidelse av ny handlingsplan for HMS, og denne vil bli ferdigstilt i 2021.

4.5 Kvalitetsarbeid

4.5.1 Kvalitetssystem

Kvalitetsforbedringsarbeid er en kontinuerlig prosess som skal vises i forbedringer av de tjenestene vi utfører overfor brukerne. Alt forbedrings- og utviklingsarbeid må ta utgangspunkt i aktuelle lov- og forskriftskrav som minstestandard for god praksis. Hva som anses som "god kvalitet" kan endres over tid, i tråd med ny kunnskap og kompetanse, brukererfaringer og andre relevante endringer i samfunnet. Økte interne og eksterne krav til den kommunale forvaltningen gjør at Stjørdal kommune stadig blir mer bevisste når det gjelder kvalitetsforbedring og effektivitet. Blant annet gjennom

KOSTRA rapporteres kvalitetsindikatorer for flere kommunale tjenester. Kommunen opplever i tillegg mange tilsyn fra ulike aktører.

I 2020 anskaffet Stjørdal kommune, sammen med fire andre kommuner i Værnesregionen, nytt kvalitetssystem for oppfølging og forbedring av våre tjenester. Kvalitetssystemet ble igangsatt 1. november 2020, og er fortsatt inne i en modulbasert utrulling som er planlagt slutført i løpet av 2021.

Kvalitetssystemet i seg selv er et verktøy for systematisering og oversikt, og parallelt med oppstart har Stjørdal startet arbeidet med kulturendringen i kommunen. Melding av avvik har til tider vært forbundet med innrømmelse av feil i arbeidshverdagen, at man ikke løser jobben sin godt nok. Kulturendringen som det fokuseres på er å etablere en felles forståelse for at feil kan skje, men at det viktigste er at vi lærer godt av feilene og gjør det vi kan for å motvirke at de skal skje igjen.

Det ble i 2020 registrert 408 avvik i kommunen. Det antas at det utover dette tallet finnes en viss underrapportering. Årsakene til denne antatte underrapporteringen er vanskelige å bekrefte, men liten tiltro til reell oppfølging av avvik, manglende tilbakemeldinger og manglende forståelse for hvorfor man melder avvik antas å dekke mye av underrapporteringen. Også med bakgrunn i dette vil det være essensielt å gjennomføre en god kulturendring når det kommer til avviksmelding i Stjørdal kommune.

I tillegg til avvik meldt inn i kommunens avvikssystem meldes pasientrelaterte avvik inn i pasientjournalene og avviksmeldinger relatert til bygg og eiendom registreres i andre driftssystemer.

4.5.2 Skademeldinger

Arbeidsmiljølovens § 5-1 omhandler plikt til å registrere skader i jobbsammenheng. Det er viktig å ha gode rutiner for å registrere skader og sykdommer som er arbeidsmiljørelatert. Dette for å sikre den enkelte arbeidstakers trygderettigheter og for å skaffe verdifull informasjon som kan gjøre virksomheten i stand til å forbygge skader på ansatte.

Det er et relativt stabilt antall skademeldinger registrert med 185 innmeldte skademeldinger i 2020. I 2019 ble det registrert 260 skademeldinger og i 2018 198 skademeldinger.

Det meldes fortsatt om en betydelig underrapportering av skademeldinger og store forskjeller på meldekultur. Enkelte enheter melder bare svært alvorlige hendelser og skader som har ført til sykefravær, andre melder mindre alvorlige hendelser og skader. Ansatte beskriver fortsatt usikkerhet på om det blir igangsatt tiltak etter feil og mangler som skyldes skader.

Beskrivelser av forslag til forebyggende tiltak mangler i de fleste skademeldinger. Mangel på ressurser går igjen og beskriver flere tilfeller der de skulle ha vært flere om enkelte brukere for at skaden kunne vært unngått. Det etterlyses oppfølging av ansatte som har blitt skadet etter å ha opplevd og stått i vanskelige situasjoner.

Antall skademeldinger i 2020:

- 30 skademeldinger fra etat oppvekst.
- 157 skademeldinger fra etat omsorg.
- 7 skademeldinger fra teknisk etat.

Forebyggende HMS-arbeid øker trygghet, trivsel og arbeidsglede samtidig som det er lønnsomt og lovpålagt. Gode arbeidsrutiner og oppfølging av skademeldinger er eksempel på forhold i det forebyggende HMS-arbeidet. Dette forutsetter at enhetene aktivt bruker skademeldingene som

verktøy i sine lokale HMS-team der forslag om forebyggende tiltak fra ansatte følges opp. Arbeidsgiver har ansvaret for å iverksette tiltak som hindrer gjentakelse og søke å finne løsninger, slik at ansatte ikke utsettes for uheldige situasjoner, skader og ulykker.

4.6 Arbeidsmiljøutvalget

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) er partssammensatt og skal arbeide for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø i Stjørdal kommune. Utvalget deltar i planleggingen av HMS- arbeidet og følger utviklingen av arbeidsmiljøet.

AMU i Stjørdal kommune har 8 faste medlemmer med tale-, forslag-, og stemmerett. Arbeidsgiver og arbeidstakerne har like mange representanter i utvalget. Bedriftshelsetjenesten og NAV arbeidslivsenter har vært representert i AMU som en rådgivende part uten stemmerett. Ledervervet i utvalget alternerer mellom arbeidsgiver- og arbeidstakersiden. I 2020 hadde arbeidstakersiden ledervervet.

AMU har avholdt 4 møter. Utvalget har i tråd med arbeidsmiljøloven og Stjørdal kommune sine retningslinjer for AMU deltatt i planleggingen av HMS-arbeidet og fulgt opp saker om arbeidsmiljøet. Sakslister og møtereferat er publisert på Stjørdal kommune sine hjemmesider.

Samarbeidet i møtene har vært gode. Partene har funnet frem til vedtak det har vært enighet om.

I forlengelsen av få til et godt arbeidene AMU ble det arrangert et heldagsseminar den 30.09.20.

Under seminaret deltok Arne Bernhardsen. Han gav utvalget en innføring i følgende tema:

- Hensikt og mål med AMU og det forsvarlige arbeidsmiljøet
- AMUs ulike roller/oppgaver.
- Balanse mellom strategi og praktisk handling
- AMU som læringsarena

AMU har i 2020 behandlet følgende saker:

- Sandskogan barnehage – tilbygg
- IA-handlingsplan 2020-2023
- Ny avtale om bedriftshelsetjeneste
- Fosslia Omsorgssenter
- Lillemoen omsorgssenter
- Nye verneområder
- VI2030- ny administrativ organisering i Stjørdal kommune
- Ombygging av kantine området
- Nytt kvalitetssystem

Faste saker på hvert møte har vært:

- Status bedriftshelsetjenesten
- Status hovedverneombudet
- Gjennomgang av sykefraværet

I hvert møte har hovedverneombudet gitt muntlig orientering om vernetjenestens arbeid. Bedriftshelsetjenesten Coperio har rapportert muntlig om fokusområder.

4.7 AKAN

AKAN-utvalget er et underutvalg av AMU i Stjørdal kommune. AKAN skal virke forebyggende og arbeidet med å avdekke og hindre avhengighetsproblematikk og fremme en konstruktiv rusmiddelkultur. Stjørdal kommune jobber i tråd med retningslinjer for AKAN som ble revidert i desember 2018.

AKAN utvalget har i 2020 bestått av hovedverneombudet og en representant fra bedriftshelsetjenesten. Stjørdal kommune har 42 verneombud som er AKAN-kontakter i sine verneområder.

I 2020 har hovedverneombudet i samarbeid med HR jobbet for å få på plass nye medlemmer til utvalget. Høsten 2020 ble det valgt inn en representant fra ledelsen og en ungdomskontakt for et komplett AKAN-utvalg.

AKAN arbeidet er integrert i kommunens HMS-arbeid og det planlegges for videre arbeid i 2021 med å oppdatere og bekjentgjøre rutiner for å avdekke avhengighetsproblematikk i arbeidsmiljøet.

4.8 Kompetansebehov og rekrutteringsutfordringer

Tilgang på kompetent arbeidskraft er avgjørende for at Stjørdal kommune skal nå sitt mål. I kommunens arbeidsgiverstrategi som ble vedtatt av kommunestyret i desember 2019 er det derfor lagt mye vekt på å profilere Stjørdal kommune som foretrukket arbeidsgiver.

Selv om Stjørdal kommune stort sett klarer å rekruttere til alle stillinger, ser vi noen stillingsgrupper hvor det er vanskelig å få rekruttert ansatte til. Dette gjelder spesielt stillinger i omsorgssektoren, som for eksempel psykologer, fastleger og sykepleiere. I Etat oppvekst er det av og til utfordrende å rekruttere rektorer og lærere med spesifikk språkkompetanse eller realfagskompetanse. Etat teknisk drift har utfordringer med å rekruttere fagarbeidere på grunn av blant annet konkurranse med private aktører.

Nye verktøy og systemer som kommunen tar i bruk stiller allerede i dag høyere krav til digital kompetanse blant nesten alle yrkesgrupper. Dette har vi tydelig erfart i håndtering av pandemien, da en stor del av møter og tjenester plutselig ble digitalisert.

Med en aldrende befolkning blir det vanskeligere å erstatte de store kullene som etter hvert går av med pensjon. Samtidig er en ny generasjon arbeidstakere på vei inn i arbeidslivet, som stiller andre krav til kommunen som arbeidsgiver enn forrige generasjoner. Disse nye ansatte vil ta i bruk fleksible arbeidsformer i en skala som ingen andre generasjoner har gjort før.

4.9 Lederutvikling

Stjørdal kommune har ca. 80 ledere fordelt over flere nivå. Alle disse ledere har behov for opplæring og utvikling. Med bakgrunn i dette ble lederutviklingsprosessen som startet opp høsten 2018 videreført i 2020. På grunn av Covid-19 ble alle fellessamlinger gjennomført på Teams. Her var det også mulighet for samlinger i mindre grupper. Hovedmålet for prosessen var å komme til en felles forståelse av hva som kjennetegner et godt lederskap i Stjørdal kommune. Temaer som ble tatt opp på samlingene var nærvervsledelse, erfaringer med ledelse under håndtering av en pandemi, mentorordning, budsjett, og heltid.

4.10 Nyskaping og digitalisering

For å kunne utføre oppgavene sine og levere tjenester også i framtida er Stjørdal kommune nødt til å revurdere arbeidsmåten og organisering. Dette er fokus i bl.a. organisasjonsutviklingsprosjektet Vi2030.

Stjørdal kommune har i tillegg utviklet og tatt i bruk en god del ny teknologi, blant annet i velferdsområdet og gjennom robotisering av mange manuelle prosesser. I løpet av de kommende årene vil teknologiene vi bruker, videreutvikle seg eksponentielt. Samtidig med de nye teknologiene endrer også forventningene fra innbyggerne om hvor og hvordan kommunene skal levere sine tjenester. En forsmak av dette har vi allerede opplevd i 2020, da mange av henvendelser til kommunen og mye av saksbehandlingen skjedde digitalt på grunn av Covid-19. Digitaliseringen vil gi oss uante muligheter i utvikling og leveranse av kommunetjenester, men vil også stille helt andre krav til våre ansatte. Samtidig som innbyggernes forventninger endrer seg, vil forventninger fra ansatte til sin arbeidsplass være annerledes. I 2020 jobbet en del av våre ansatte hjemmefra i lengre perioder, og det er ikke usannsynlig at dette er en trend som vil fortsette de kommende årene.

4.11 Omdømmebygging

Kommunens omdømme representerer ikke nødvendigvis hva vi mener eller hevder å være, men er summen av hvordan omverdenen oppfatter oss. Med andre ord er vårt omdømme mer avhengig av hva vi faktisk er, enn av hva vi gjennom slagord og symboler ønsker å være. Omdømmet til Stjørdal kommune kommer dermed som et resultat av det daglige arbeidet som skjer overfor (potensielle) ansatte, innbyggere, næringsliv og de som kommer på besøk for å handle eller som turister. Historiene disse forteller om sitt møte med kommunen, skaper vårt omdømme. Et godt omdømme er et fantastisk aktivum som gir motiverte medarbeidere, lavere sykefravær, kvalifiserte jobbsøkere, betalingsvillige innbyggere og gode rammebetingelser fra storsamfunnet.

Stjørdal kommunens omdømme er avgjørende for vår legitimitet som tjenesteyter og som utøver av lokaldemokratiet. Innbyggerne har store forventninger til de kommunale tjenestene vi tilbyr, og det er ikke alltid at innbyggerne mener at deres forventninger er oppfylt. Kommunens ledere og ansatte er våre viktigste omdømmebyggere, både når de er i kontakt med kommunens tjenestemottakere og ikke minst når de omtaler arbeidsplassen sin. Alle som er ansatt i kommunen har ansvar for å bidra til at kommunens fremtidige tjenester utvikles med utgangspunkt i kommunens historie, og vår evne til nyskaping og bærekraft. Når disse tjenestene ikke samsvarer med innbyggernes forventninger, skal vi ha gode og troverdige forklaringer på hvorfor dette skjer.

Høsten 2020 gjennomførte Stjørdal kommune en brukerundersøkelse hvor det ble sendt ut spørsmål om forventninger, erfaringer og tilfredshet til 15 947 innbyggerne. Hovedfokus i undersøkelsen var rettet mot etat Teknisk drift, men det ble også stilt spørsmål om innbyggernes opplevelse om kommunen generelt, og håndtering av Covid-19 spesifikt. 6 422 mottagere har svart på undersøkelsen, og 6098 har fullført undersøkelsen. Det utgjør 38 % av alle som mottok undersøkelsen, og er dermed et svært godt vurderingsgrunnlag med robuste data. Undersøkelsen viser en akseptabel tilfredshet med Stjørdal kommune sine tjenester, og gir mange pekepinn for hvor vi kan forbedre våre tjenester. Undersøkelsen viser samtidig en svært høy tilfredshet med hvordan situasjonen rundt Covid-19 er håndtert av kommunen.

Et godt omdømme er også avgjørende for å klare å rekruttere og beholde de menneskelige ressursene kommunen er avhengig av. Her opplever vi at kommunen står overfor et omdømmeparadoks. De som ikke jobber i kommunesektoren betrakter kommunene ofte som kjedelige og lite utfordrende som arbeidsgiver, mens de som jobber i kommunene ser det brede spekteret av oppgaver kommunen har ansvaret for å løse. Stjørdal kommune har spennende oppgaver og utfordringer som også unge og nyutdannede har veldig lyst til å være med å løse, hvis de bare får høre om det. Dette betyr at kommunen i kampen om å rekruttere de beste hodene, bør bli enda flinkere til å vise disse mulighetene. Arbeidet med et godt omdømme som arbeidsgiver henger i tillegg tett sammen med arbeidet for å fremme en heltidskultur, nærværledelse, kompetanseutvikling og rekruttering av nye medarbeidere.

4.12 Etikk

Etisk standard følges i Stjørdal kommune opp gjennom kommunens kvalitetssystem. Videre er det definert og besluttet etiske retningslinjer for alle anskaffelser i Værnesregionen. Etiske retningslinjer for Værnesregionen skal bidra til at Værnesregionen opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunns-tjenlig måte, samt forebygge uetisk adferd og korrupsjon i forbindelse med anskaffelser.

De etiske retningslinjene ivaretar anbefalinger fra myndighetene om miljø- og samfunnsansvar i offentlig innkjøp, herunder Regjeringens handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar, samt de forpliktelser Værnesregionen har påtatt seg gjennom medlemskapet i organisasjon «Grønt Punkt»

Kravene i Værnesregionens etiske retningslinjer for innkjøp er minimumskrav. Alle skal følge lover, forskrifter, rundskriv, relevante bransjeetiske regler og interne regler som gjelder for Værnesregionen. Alle som gjør innkjøp på vegne av Værnesregionen, er forpliktet til å sette seg inn i Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Kommunens regnskapsføring er innrettet i samsvar med god kommunal regnskapsskikk. Dette sikrer et fundament for god internkontroll og dermed høy etisk standard. Stjørdal kommune har gjennom økonomireglementet definert økonomisk delegering (attestering og anvisning), rapportering og kontroll som skal sikre høy etisk standard og avdekke uetisk adferd.

Nyansatte i kommunen får opplæring i de etiske retningslinjene gjennom eLæring i introduksjonsperioden. Bedriftshelsetjenesten hadde samarbeidsmøter med alle enheter i starten av 2020. Også i disse møtene var etikk tema. Kommunen har intern varslingsordning for ansatte.

5 SAMFUNN OG FOLKEHELSE

5.1 Befolkningsutvikling.

Tabell 1: Utvikling av folketall 2010-2021, folketall pr. 01.01 i året, bevegelser er for foregående år.

	2010	2014	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt	21.375	22.683	23.308	23.625	23 964	24.028	24.145	24.283
Fødte	283	262	260	245	261	224	221	230
Døde	143	176	155	178	170	179	173	180
Fødselsoverskudd	140	86	105	67	91	45	48	50
Innflytting, innenl.	979	950	1018	956	1.050	929	898	1047
Utflytting, innenl.	705	832	849	857	887	981	909	959
Netto innflytting, innenl	226	118	169	99	163	163	-11	88
Netto innvandring	48	95	76	150	84	-52	76	0
Folketilvekst siste år	415	304	351	317	339	64	117	138

Tabell 2: Folketall fordelt på alder og kjønn

	01.01.2019			01.01.2020			01.01.2021		
Alder	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
0-5 år	756	865	1621	721	848	1569	738	810	1548
6-15	1597	1589	3186	1571	1591	3162	1560	1621	3181
16-19	601	729	1330	612	702	1314	618	646	1264
20-66	6932	7132	14064	6936	7224	14160	6976	7252	14228
67 +	2043	1784	3827	2094	1846	3940	2145	1917	4062
Totalt	11929	12099	24028	11934	12211	24145	12037	12246	24283

Arbeidsledige i Stjørdal kommune 15-74 år

		2010	2012	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
Pr. 31.12/01.11	Registrert helt ledige	248	217	266	302	223	208	223	202	412
	Kvinner	103	114	113	111	101	81	100	93	190
	Menn	145	103	153	191	122	127	123	109	222

*Tallene fra 2015 er pr november som er statistikk måned arbeidsledighet. Kilde SSB tabell 10954. NAV innførte ny registerløsning fra november 2018 som gir høyere tall enn tidligere, tallene er derfor ikke helt sammenlignbare.

5.2 Samfunnssikkerhet og beredskap Stjørdal kommune

Året 2020 har i stor grad vært preget av håndtering av den pågående pandemien og følgene av denne. Stjørdal kommune var tidlig ute med å iverksette tiltak. Som et umiddelbart grep for å sinke spredningen av Covid-19 besluttet kommunen å stenge ned skoler og barnehager den 11. mars, en dag før den første nasjonale nedstengingen ble annonsert av regjeringen.

Kriseledelsen har hatt regelmessige digitale møter gjennom hele perioden.

Sykeleir covid-19

Med utgangspunkt i et verste fall-scenario for utbrudd av covid-19 i kommunen, har det gjennom året og på tvers av ulike etater, blitt jobbet godt med et planverk for etablering av sykeleir i Stjørdalshallen. Dette er ment å være et tilbud for covid-19-pasienter som er for syke til å være hjemme og som ikke skal på sykehus eller annen institusjon.

Etablering og drift av karantenehotell

Fredag den 06. november fikk Stjørdal kommune i oppgave fra Fylkesmannen (nåværende Statsforvalteren) å opprette og drifte felles karantenehotell for hele Trøndelag. Formålet med ordningen var å sikre forsvarlig gjennomføring av innreisekarantene for personer som ankommer riket fra land som omfattes av karanteneplikten og reisende som omfattes av plikten til å oppholde seg på karantenehotell.

Tiltaket var operativt natt til mandag 9. november.

Ordningen har vært preget av stadige endringer underveis, noe som har krevd en betydelig innsats fra ulike ressurser i kommunen. Det har medgått mye tid forbundet med planlegging, testvirksomhet og helsepersonells tilstedeværelse ved hotellet.

For å øke kapasiteten på antall rom ble det i tillegg ved årsskiftet etablert tre nye karantenehoteller i Trondheim.

Øvelser

Året har ikke gitt rom for gjennomføring av større planlagte øvelser. Men hver dag i håndtering av pandemien har gitt momenter av øving for store deler av organisasjonen.

Prosjekt «gradert sikringsplan»

I forlengelse av arbeidet med gradert ROS, var planen å gå videre med utarbeidelse av en gradert sikringsplan. Dette arbeidet skulle gjennomføres i samarbeid med Trondheim og Ørland kommuner. Dette arbeidet er midlertidig satt på vent på grunn av pandemihåndtering. Trondheim kommune har fått overført skjønnsmidlene bevilget til prosjektet og overtar den videre prosjektledelsen.

5.3 FOLKEHELSE

5.3.1 Folkehelsearbeid

God helse innebærer ikke bare fravær av sykdom eller lidelser, men er en tilstand av fullstendig fysisk, psykisk og sosialt velvære. Dette betyr at helse også handler om trivsel, livskvalitet, mening med tilværelsen og evne til å mestre hverdagens utfordringer, også når livet er vanskelig. Folkehelsearbeid

dreier seg derfor både om å fremme livskvalitet og trivsel og å redusere risiko for sykdom og helseproblemer. I tillegg handler folkehelsearbeid om å utjevne sosiale ulikheter. I dag har stjørdalinger med lang utdanning og høy inntekt bedre helse, i tillegg til at de i snitt lever 5 år lengre enn de med lav utdanning og inntekt.

Mange forhold i samfunnet bidrar til befolkningens helsetilstand, og alle etatene spiller en viktig rolle i folkehelsearbeidet i Stjørdal. I 2020 ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt, og dette er en viktig plan for folkehelsen i kommunen. I tillegg jobbes det kontinuerlig og godt med folkehelse gjennom reguleringsplaner, handlingsplaner, byggeprosjekter, kommunedelplaner og mange ulike temaplaner, prosjekter og tiltak. Vi samarbeider bredt og tverrfaglig om folkehelse i Stjørdal kommune.

I 2020 ble det jobbet med «Oversiktsdokument over folkehelsen og påvirkningsfaktorer» i alle Værnesregionkommunene, som inngår i det samfunnsmedisinske samarbeidet. Disse utgjør kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet i kommunene i årene framover. Grunnet koronapandemien har arbeidet med ferdigstilling av dokumentene og satsningsområder for folkehelsen blitt utsatt flere ganger. Det ligger an til at vi får behandlet alle dokumentene med tilhørende satsningsområder for folkehelsen i løpet av våren 2021.

En stor del av folkehelsearbeidet i 2020 har dreid seg om smittevern, som har tatt mye tid og ressurser. I tillegg har vi jobbet videre med det interkommunale VærMed-prosjektet, som er et samarbeid mellom kommunene Frosta, Meråker, Selbu, Stjørdal og Tydal, samt frivilligheten, fylkeskommunen, politiet, KoRus, NTNU (inkl. HUNT) og NORD Universitet. I 2020 lanserte vi nettportalen <https://varmed.no/> for å gjøre det enklere for innbyggerne i Værnesregionen å finne fritidsaktiviteter og møteplasser som passer for dem. En del av det planlagte medvirkningsarbeidet ble utsatt, og en del ble digitalisert. Ungdataundersøkelsen ble bare delvis gjennomført i flere av kommunene, siden skolene ble stengt ned i samme periode som undersøkelsen skulle gjennomføres.

I 2020 har vi også videreført det tverrfaglige samarbeidet med matstrategi for Stjørdal kommune (Trøndersk matmanifest), der vi blant annet har påvirket innkjøpsavtalen for mat i Værnesregionen, slik at det skal bli enklere å velge riktig mat for blant annet barnehager og skoler i kommunen. Sammen med kommunene, politiet, brann og redning, KoRus og frivilligheten har vi også i 2020 arrangert «opplæring av frivillige verter», som gir arrangører i Værnesregionen opplæring i lovverk og retningslinjer som gjelder ved arrangement i regionen.

Vi jobber kontinuerlig for en bedre innbyggermedvirkning i ulike saker, fordi involvering og påvirkningsmulighet bidrar til opplevelse av mestring og kontroll på eget liv, som er kjente positive faktorer for god psykisk helse.

5.4 Annet samfunnsmedisinsk arbeid

5.4.1 Smittevern

2020 har for alvor vist at smittevern er vesentlig for beskyttelsen av innbyggerne og samfunnet. Og smittevern berører alle i en pandemi. Smitteverntiltak i dette omfanget må håndteres ved bred involvering og felles praktisk innsats. Faglig grunnlag for innsatsen ligger i samfunnsmedisinsk spesialistkompetanse og nasjonale råd fra Folkehelseinstituttet. Rapportering av innsatsen går i tillegg til kommunenes ledelse også delvis til nasjonale helsemyndigheter.

Fire kommuner i Værnesregionen har med felles kommuneoverlege fått råd og veiledning i arbeidet med fokus på risikovurderinger, strategier, planlegging av tiltak, kontinuitetsplanlegging og ikke minst kommunikasjon.

Organisering og oppbemanning er gjort med stor gjennomføringsevne i alle sektorer i kommunene. Innsatsen har behøvd en kombinasjon av ledelse politisk og faglig/administrativt, i et samspill av ordinær drift, faglig ledelse og beredskapsledelse. De utøvende oppgaver i pandemiltakene har vært ivarettatt av et stort antall ansatte i alle sektorer/etater, og mange har fått nye midlertidige oppgaver.

Smitteverntiltakene har vært sterkt inngripende i hverdagen for mange, og har inneholdt avstandshold, renhold, bruk av smittevernutstyr, stenginger og bevegelsesbegrensninger.

Små smitteutbrudd blir normalt håndtert av en lege og noen utvalgte helsepersonell. Pandemien har vist at slikt arbeid må kunne blåses opp i en beredskapssituasjon, og at trygg ledelse er en forutsetning for å få store tiltak til å holde ut lenge nok.

5.4.2 Miljørettet helsevern

Dette fagfeltet er kommunens myndighet for kontroll og tilsyn av etterlevelse av Folkehelselovens Kapittel 3 og annet lovverk som skal beskytte innbyggerne mot helseskadelig miljø og omgivelser, for eksempel tobakkskadeloven, strålevernloven og plan og bygningsloven. Ressursen på 80 % stilling har måttet bli avgitt til smittesporingsarbeid det meste av året 2020. Noen godkjenninger og tilsyn er gjort, der det har vært mest nødvendig for oppstart av drift i ny skole og vesentlige endringer i barnehager. I dette fagfeltet er mange lovpålagt tilsynsoppgaver utsatt, og opphenting og effektivisering av disse vil igangsettes så snart kapasiteten tillater det ift. smittesporing. Området er atskillig mer arbeidskrevende enn tidligere anslått, og er kronisk underbemannet i Værnesregionen.

5.4.3 Helsemessig beredskap

Bidrag av medisinsk kompetanse i beredskapen har vært særlig nødvendig i pandemiinnsatsen. I alle beredskapssituasjoner vil helsemessig risiko og ivarettelse være et viktig tema å følge opp i kriseledelsens arbeid. Derfor er kommuneoverlegen fast medlem i kriseledelsen sammen med ledelsen for alle utøvende ressursområder.

5.5 Miljøstatus 2020

5.5.1 Friluftsliv og grønnstruktur

Kartlegging og verdsetting av friluftsområder er fullført. Dyr på beite i friområder er videreført. I 2020 var det geiter i Håmmårsbukta friluftsområde og Tønsåsen friluftsområde. Prosjekt med restaurering av naturkvaliteter og tilrettelegging for friluftsliv på Holmberget er startet.

5.5.2 Natur og ressursforvaltning

Også i 2020 ble det utført gytegroppregistreringer i Stjørdalselva. En slik registrering har blitt utført årlig siden 2016. Sjørretbekken Bjugbekken, øst for Hegramo, har blitt restaurert etter et ras lenger opp i nedbørfeltet i 2009. Restaurering av habitat/økosystem med 450 m vannløp og flommarkskog ved Flormelen er utført i 2020. Det har blitt jobbet med planlegging av forbedring og restaurering av Evjegrøfta. Det har også vært offisiell åpning med befaring av fisketrappa i Florbekken.

Skjøtselstiltak i form av bekjempelse av fremmede arter har blitt utført i naturreservatene Reppesleiret, Måsøra - Hofstadøra og Hegramo. Bekjempelse av fremmede arter i øvrige deler av kommunen ble videreført også i 2020. Dette prosjektet startet i 2013 og har blitt videreført årlig siden

5.5.3 Avløp og utslipp

Nytt vannbehandlingsanlegg på Hjelset er under oppføring og følger fremdriftsplanen med planlagt oppstart høst 2021. Kommunen innførte lokal forskrift for nedgravde oljetanker, og forurensningsforskriften kapittel 1 ble dermed gjort gjeldende for hele kommunen. Det ble innvilget 25 SMIL-saker i 2020, med totalt tildelt tilskudd på 1,2 mill. kr.

5.5.4 Bygg, energi og transport

Hegra barneskole og Stjørdal helsehus er ferdigstilt, og oppfyller høye krav innen klima- og miljø. Begge byggene er passivhus, energimerket A og klassifisert «Very good» i sertifiseringsordningen BREEEAM-NOR. På begge prosjektene er det montert solcelleanlegg, og skolen i Hegra forsynes i tillegg av energi fra energibrønner (bergvarme). Gjennomføring av Fosslia omsorgssenter er vedtatt, og arbeidene påbegynt. Senteret vil få solcelleanlegg og energibrønner. Det er innvilget «grønn lånerente» ved finansieringen av alle disse tre prosjektene.

Enøk-midler er brukt til solskjerming på Stokkan ungdomskole, SD-anlegg for Lånke barnehage og Haraldreina skole, samt nye Led-lys til Skjelstadmark skole. Det er også utført solskjermingstiltak på Skatval og Stjørdal bosenter

Kommunen har montert ladepunkter til el-bil på Skatval-, Hegra- og Lånke bosenter. Det er gått til innkjøp av 10 el-sykler og 9 el- og hybridbiler. Sykkelparkeringsanlegg på rådhuset er ferdigstilt.

5.5.5 Holdningsskapende arbeid

Vigdevann Hytteeierforening er tildelt Stjørdal kommunes miljøpris for 2020. Foreningen får prisen for arbeidet med stien som er bygget innover til Vigdvatnet.